Návrhy na zlepšení procesu strategického plánování regionálního rozvoje na úrovni obcí v rámci mikroregionu Vsetínsko

Bc. Romana Kalužová

Diplomová práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Bc. Romana HORÁKOVÁ**
Osobní číslo:	**M10815**
Studijní program:	**N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor:	**Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia:	**prezenční**
Téma práce:	**Návrhy na zlepšení procesu strategického plánování regionálního rozvoje na úrovni obcí v rámci mikroregionu Vsetínsko**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- **Definujte základní teoretická východiska regionálního rozvoje a strategického plánování.**
- **Proveďte rozbor legislativního rámce dané problematiky.**

II. Praktická část

- **Analyzujte a charakterizujte současný stav mikroregionu Vsetínsko a vybraných obcí daného regionu.**
- **Porovnejte procesy strategického plánování vybraných obcí mikroregionu Vsetínsko.**
- **Doporučte návrhy ke zlepšení strategického plánování a strategických plánů v rámci mikroregionu Vsetínsko.**

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70**

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. Teorie regionálního rozvoje. Praha: Karolinum, 2002, 211 s. ISBN 978-80-246-0384-1.
WOKOUN, René et al. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 3. vyd. Praha: IFEC, 2001, 264 s. ISBN 80-86412-08-3.
WOKOUN, René et al. Regionální rozvoj. Praha: Linde, 2008, 480 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Pavel Grebeníček**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva

Datum zadání diplomové práce: **3. února 2013**

Termín odevzdání diplomové práce: **2. května 2013**

Ve Zlíně dne 3. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

L.S.

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA
DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby[1];
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3[2];
- podle § 60[3] odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

---

[1] *zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:*

(1) Vysoká škola nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

[2] *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

[3] *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60[4] odst. 2 a 3 mohu užít své dílo –diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);

- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;

- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 30.4.2013 ....

[4] *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tématem této diplomové práce je analýza a porovnání strategických plánů mikroregionu Vsetínko a jeho vybraných obcí a návrhy na zlepšení procesu strategického plánování těchto obcí. Teoretická část vymezuje základní pojmy regionální politiky a regionálního rozvoje. Zabývá se také rozborem legislativního rámce dané problematiky. Praktická část je zaměřena na analýzu současného stavu mikroregionu Vsetínsko a jeho vybraných obcí. Hlavním cílem je pak porovnání jednotlivých strategických plánů a doporučení návrhů na jejich zlepšení.

Klíčová slova: strategický plán, mikroregion, programování, regionální politika, regionální rozvoj

ABSTRACT

The topic of this thesis is analysis and comparison of strategical plans of microregion Vsetínsko and selected municipalities and suggestions of improvement the strategic planning of these communities. The theoretical part defines basic terms of regional policy and regional development. It also deals with legislative Framework of the policy. Practical part is focused on the analysis of the present situation in microregion Vsetínsko and in selected municipalities. Main goal is to compare each strategical plan and recommend proposals for the plans improvement.

Keywords: strategical plan, microregion, programming, regional policy, regional development

Ráda bych tímto poděkovala své rodině a přátelům za podporu při studiu a panu Ing. Pavlu Grebeníčkovi za trpělivost a pomoc při zpracování této diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD **10**

I TEORETICKÁ ČÁST **12**

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE **13**

1.1 REGIONÁLNÍ ROZVOJ 13

1.1.1 Oblasti podpory regionálního rozvoje 14
1.1.2 Regionální rozvoj z hlediska časového určení 14
1.1.3 Teorie regionálního rozvoje 15

1.2 REGIONÁLNÍ POLITIKA 18

1.2.1 Vývoj regionální politiky 19
1.2.2 Nástroje a cíle regionální politiky 20
1.2.3 Institucionální zabezpečení regionální politiky 21
1.2.4 Regionální politika v Evropské unii 22
1.2.5 Regionální politika v České republice 28

2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC REGIONÁLNÍHO ROZVOJE **33**

2.1 LEGISLATIVNÍ RÁMEC STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ V EU 33

2.2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ V ČR 33

2.2.1 Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje 34
2.2.2 Vymezení základních pojmů podle Zákona č. 248/2000 Sb. 34
2.2.3 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích 35

II PRAKTICKÁ ČÁST **36**

3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU MIKROREGIONU VSETÍNSKO A JEHO VYBRANÝCH OBCÍ **37**

3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU VSETÍNSKO 37

3.2 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA VALAŠSKÉHO MEZIŘÍČÍ 41

3.3 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA VSETÍNA 43

3.4 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ROŽNOVA POD RADHOŠTĚM 46

4 POROVNÁNÍ PROCESŮ STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ A STRATEGICKÝCH PLÁNŮ VYBRANÝCH OBCÍ MIKROREGIONU VSETÍNSKO **49**

4.1 INICIACE PROJEKTU 50

4.2 ANALÝZA SITUACE A TRENDŮ 53

4.2.1 Analýza strategického plánu Mikroregionu Vsetínsko 54
4.2.2 Analýza strategického plánu obce Valašské Meziříčí 55
4.2.3 Analýza strategického plánu obce Vsetín 56
4.2.4 Analýza strategického plánu obce Rožnov pod Radhoštěm 58

4.3 VYTVOŘENÍ SWOT ANALÝZY 60

4.3.1 SWOT analýza mikroregionu Vsetínsko 61
4.3.2 SWOT analýza obce Valašské Meziříčí 61
4.3.3 SWOT analýza obce Vsetín 61

4.3.4 SWOT analýza obce Rožnov pod Radhoštěm 62
4.4 STANOVENÍ VIZE A FORMULACE STRATEGIE 62
4.4.1 Vize a strategie mikroregionu Vsetínsko 62
4.4.2 Vize a strategie obce Velké Meziříčí 62
4.4.3 Vize a strategie obce Vsetín 63
4.4.4 Vize a strategie obce Rožnov pod Radhoštěm 63
4.5 ROZPOČTOVÁNÍ PRO REALIZACI PROJEKTŮ VYPLÝVAJÍCÍCH ZE STRATEGIE 63
4.6 IMPLEMENTACE STRATEGIE 65
4.7 MONITOROVÁNÍ A HODNOCENÍ REALIZACE 65
4.8 ZHODNOCENÍ SROVNÁNÍ PROCESŮ A PLÁNŮ STRATEGICKÉHO ROZVOJE 66
5 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ PROCESŮ STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ A STRATEGICKÝCH PLÁNŮ V RÁMCI MIKROREGIONU VSETÍNSKO 68
5.1 VHODNÉ PROPOJENÍ DÍLČÍCH A KOMPLEXNÍCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ 68
5.2 VHODNÉ DEFINICE CÍLŮ 70
5.3 ZLEPŠENÍ SYSTÉMU KOMUNIKACE A ZAPOJOVÁNÍ VEŘEJNOSTI 71
5.4 VYUŽITÍ VHODNÝCH FOREM MONITORINGU A KONTROLY 73
5.5 ZAVÁDĚNÍ INOVATIVNÍCH POSTUPŮ A NOVÝCH TECHNOLOGIÍ 74
5.6 NOVÉ MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ 76
5.7 SPOLEČNĚ ZŘÍZENÁ ROZVOJOVÁ AGENTURA 77
5.8 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ STRATEGICKÝCH PLÁNŮ ROZVOJE 78
ZÁVĚR 80
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 82
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK 87
SEZNAM GRAFŮ 89
SEZNAM OBRÁZKŮ 90
SEZNAM TABULEK 91
SEZNAM PŘÍLOH 92

ÚVOD

Regionální rozvoj a s ním související strategické plánování rozvoje je důležitou součástí našeho života. Můžeme říci, že již od nepaměti existovaly rozdíly mezi městy, regiony či státy. Každý z nás zná období, kdy bohatý sever USA bojoval s chudým jihem, kdy během průmyslové revoluce vzrůstala nová významná města a spoustu jiných událostí, která vedla k rozdílnostem mezi územími.

Možná jen cítíme rozdíly mezi jednotlivými státy nebo mezi více a méně rozvinutými oblastmi v České republice nebo v našem bližším okolí. Tak jak vnímáme vznik těchto disparit, bereme na vědomí také to, že je potřeba tyto disparity usměrňovat a naopak napomáhat rozvoji méně rozvinutých měst, regionů nebo států.

Významným nástrojem pro odstraňování nerovností mezi regiony a snahou o rozvoj území je strategické plánování. To můžeme využít v nespočtu lidských činností a jednou z nich je právě i oblast územního rozvoje. Správně vytvořený strategický plán s vhodně definovanými cíli a projekty je základem regionální politiky.

Vzhledem k závažnosti této problematiky jsem se v mé diplomové práci chtěla věnovat právě tématu regionálního rozvoje, potažmo strategickému plánování rozvoje. Důvodem byla také možnost hlubšího porozumění dané problematiky a využití získaných poznatků k všeobecnému přehledu a k prohloubení dosavadních znalostí.

Při této příležitosti jsem se zaměřila na část Zlínského kraje, a sice na mikroregion Vsetínsko nacházející se v jeho severo-východní části. A dále na jeho tři největší obce – Vsetín, Valašské Meziříčí a Rožnov pod Radhoštěm. Mojí snahou bude zaměřit se na procesy strategického plánování a také samotné strategické plány nejen z pohledu jednotlivých měst, ale také z pohledu mikroregionu jako sdružení rozlišných obcí toužících po změnách a budoucím rozvoji.

Cílem mé teoretické části je objasnit problematiku týkající se regionálního rozvoje, regionální politiky a strategického plánován. Cílem praktické části této diplomové práce je analyzovat, porovnat a zhodnotit procesy strategického plánování a strategické plány vybraného území a navrhnout vhodné alternativy pro jejich vylepšení.

Cílů vytyčených v této diplomové práci se budu snažit dosáhnout pomocí nastudování odborné literatury, výzkumem a analýzou dané situace a následným vyhodnocením vhodných závěrů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

1.1 Regionální rozvoj

Stejně jako pojem regionální politika je i regionální rozvoj velmi často skloňovanou definicí. Existuje mnoho definicí, jak regionální rozvoj pochopit. Uceleně v nejjednodušší formě ho můžeme definovat jako žádoucí vývoj klíčových socioekonomických (obyvatelstvo, věková struktura, migrace, nezaměstnanost apod.) a přírodních složek regionu, přičemž do regionálního rozvoje zahrnujeme veškeré aktivity, které k tomuto žádoucímu vývoji dopomáhají. Jde tedy o zlepšení, jak kvantitativních, tak kvalitativních ukazatelů přičemž potenciál regionu můžeme hodnotit pomocí kritérií a ukazatelů, jako jsou HDP/obyvatel, míra nezaměstnanosti, průměrná mzda apod. (Wokoun et al., 2008, s. 11)

K lepšímu pochopení pojmu regionální rozvoj je vhodné definovat si samotný pojem „region“. Přímo pro účely regionálního rozvoje můžeme region definovat jako komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry. Region můžeme tedy vymezit „přirozeně“ dle stejnorodého charakteru povrchu země nebo „uměle“ v rámci politických hranic. Uměle vytvořené hranice regionu pak bývají ostřejší než hranice přírodní. (Kadeřábková et al., 2008, s. 65-71)

Dle zákona ČR č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje pak můžeme definovat region jako územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, obcí a sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován dle daného zákona. Definovat hranice regionů lze také v rámci nomenklatury územních statistických jednotek, pro něž se vžilo stálé označení NUTS. Toto vymezení slouží zejména pro statistické potřeby EU, pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí EU a pro zařazení jednotlivých regionů pod cíle strukturální politiky EU. Pro vymezení regionů využíváme NUTS na úrovních NUTS 1 – NUTS 5, které jsou rozděleny pomocí populačního a rozlohového hlediska. Česká republika pak tvoří region na národní úrovni NUTS 1. Na regionální úrovni je to pak úroveň NUTS 2 sdružující kraje do tzv. regionů soudržnosti, NUTS 3 tvořený kraji, NUTS 4 vymezující okresy. NUTS 5 tvoří obce na místní (komunální) úrovni. Toto rozdělení pro Českou republiku bylo schváleno ČSÚ, EUROSTATEM a Vládou ČR. (ČSÚ, ©2013; Wokoun 2003, s. 47-49)

1.1.1 Oblasti podpory regionálního rozvoje

Dle zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje můžeme definovat oblasti podpory regionálního rozvoje jako:

- *rozvoj podnikání se zaměřením na udržování a vytváření pracovních míst,*
- *rozvoj lidských zdrojů,*
- *výzkum a technologický vývoj (nové technologie a inovace),*
- *rozvoj cestovního ruchu,*
- *rozvoj dopravní obslužnosti a infrastruktury,*
- *rozvoj tělovýchovných, sportovních a jiných aktivit spojených s rozvojem služeb pro uspokojení potřeb občanů,*
- *rozvoj služeb sociální péče a sociální pomoci a zlepšování zdravotnických služeb,*
- *opatření k ochraně životního prostředí a provádění pozemkových úprav.* (Ministerstvo vnitra, ©2013a, § 3)

1.1.2 Regionální rozvoj z hlediska časového určení

Rozvoj probíhá vždy za určité časové období a stejně tak se v rámci regionálního rozvoje vytváří strategické dokumenty pro jeho usměrňování. Tyto dokumenty dělíme na dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé. Za dlouhodobý dokument považujeme strategie, v nichž jsou nastíněny základní obrysy rozvoje pro daný subjekt. Vedle toho za střednědobý dokument považujeme programy, které ze strategií vychází a obsahují již bližší podobu opatření pro dosažení strategických cílů. Za krátkodobý dokument pak můžeme považovat plán, který daná opatření konkretizuje např. ve formách jednotlivých projektů a určuje také finanční stránku projektu. (GaREP spol. s r.o., ©2013)

Vytváření strategických dokumentů spadá do problematiky strategického plánování, které můžeme definovat jako určitý proces, při kterém jsou stanovovány priority, směry a jednotlivé kroky nezbytné k jejich dosažení a který vede k udržitelnému rozvoji a zlepšování kvality. (Wokoun, 2003, s. 174)

1.1.3 Teorie regionálního rozvoje

Regionální rozvoj je součástí našeho života již odjakživa, přesto až v 18. století došlo k zavádění vědeckých metod do této disciplíny. Dříve byl regionální rozvoj více intuitivní a závislý na vizích a schopnostech vládců. Stejně jako v jiných vědních disciplínách, tak i v rámci teorií regionálního rozvoje vzniklo mnoho směrů a názorů, kterými se vývoj regionálního rozvoje ubíral. Tyto odlišné a často i rozporuplné teorie mají značný význam při vytváření odpovídající regionální politiky a rozvojové strategie. Základní směry regionálního rozvoje můžeme roztřídit podle hlavních ekonomických teorií:

- neoklasické a neoliberální období,
- keynesiánské období – teorie skupiny jádro-periferie,
- marxistické období,
- institucionální období,
- současné (eklektické) období regionální politiky. (Krejčí et al., 2010, s. 5-8)

Na základě těchto uvedených směrů můžeme poté hovořit o jednotlivých teoriích. Prvními významnými teoriemi jsou **lokalizační teorie**, které řadíme do neoklasického směru smýšlení a jejichž cíl je zaměřen na vysvětlení prostorového rozmístění ekonomiky. Vycházíme při nich ze čtyř základních směrů. V prvním směru jsou podle Webera definovány tzv. lokalizační faktory (naleziště surovin, cena pracovní síly, dopravní náklady) a vedle nich také 3 typy aglomeračních úspor (sdílení pracovního trhu, šíření technologií z blízkých firem, společné využívání specializované infrastruktury a specializovaných dodavatelů), které můžeme považovat za určitý druh vnějších úspor. Další směr lokalizačních teorií vychází z tzv. Hotellingova modelu, ve kterém si firmy vzájemně konkurují a soutěží o tržní prostor. Základem tohoto modelu je, že se každá firma snaží získat pozici monopolu. Třetím směrem se zabýval např. Wolpert a vycházel z behaviorálního paradigmatu. Důležitá v tomto směru je subjektivita vnímání aktérů, přičemž ale nejsou v potaz brány vlivy, které jedince ovlivňují, ale stojí mimo něj. Čtvrtým směrem jsou tzv. teorie regionální rovnováhy, které se snaží prostorové uspořádání ekonomiky vysvětlovat jako celek. Svoje místo v těchto teoriích mají teorie centrálních míst, v rámci kterých se snaží Christaller vysvětlit rozmístění a velikost měst, přičemž základem je blízkost k zákazníkům a minimalizace jejich cestovních nákladů. V rámci této teorie využíváme překrývajících se šestiúhelníků,

v jejichž střediscích jsou umístěna střediska. Velikost šestiúhelníků pak závisí na počtu zákazníků.

Do keynesiánského směru řadíme tzv. teorii jádro – periferie. Na rozdíl od neoklasických směrů zaměřujících se na význam faktorů na straně nabídky se v keynesiánském směru zaměřujeme spíše na význam faktorů na straně poptávky při existenci tržní nerovnováhy. Sám J. M. Keynese do těchto teorií zavádí pojem multiplikátoru, který udává reakce ekonomiky vyvolané určitým impulzem a předpokládá, že každé výdaje jsou zároveň příjmem někoho jiného. V keynesiánských teoriích se také předpokládá dlouhodobý nerovnoměrný růst vyžadující intervence státu.

První keynesiánsky zaměřenou teorií je **teorie exportní základny**, kterou se zabývá D. North. Definuje v ní základní, nebo-li exportní sektor, který produkuje zboží a služby určené pro export a vedle toho doplňkové tedy obslužné odvětví sloužící pro zabezpečení chodu základního odvětví. Teorie exportní základny se odvrací od dosavadních teorií a vychází z toho, že není třeba procházet fázemi od primitivní ekonomiky až po ekonomiku zaměřenou na export, jako tomu bylo u předchozích teorií. North tvrdí, že regiony se rozvíjí na základě vnějšího impulsu, tedy na základě poptávky a že rozvoj regionu záleží právě na tom, jak region dokáže úspěšnou exportní komoditu produkovat.

Dalšími směry z keynesiánského období jsou např. **Harrod-Domarův růstový model**, který tvrdí, že za nerovnoměrný vývoj ekonomiky mohou rozdílné vývoje důchodotvorného a kapacitotvorného efektu. Harrod se také snaží určit podmínky pro rovnovážný ekonomický růst. Dále můžeme hovořit o **teorii růstových pólů**, která s nerovnoměrným vývojem počítá jako se samozřejmým. V této teorii se Perroux zaměřuje na odvětví hnací (rychle se rozvíjející a inovují) a hnané (ovlivňovány rozvojovými impulsy od hnacích odvětví). Boudeville pak na tuto teorii navazuje **teorií růstových center** (vzájemně propojená odvětví nacházející se kolem hnacích odvětví) **a růstových os**. Na rozdíl od Perrouxe by se podle Boudeville měly firmy seskupovat do regionů, kde se nachází hnací odvětví. To by těmto firmám mělo zajistit lepší prosperitu.

V **teorii kumulovaných příčin** se snaží Myrdal vysvětlit problematiku sociálních rozdílů a její vliv na nerovnoměrný regionální rozvoj. V praxi jde o to, že pokud dojde u některého regionu k rychlejšímu vývoji, tak dojde také ke zvětšování rozdílů mezi ním a ostatními regiony, dochází tedy k tzv. kumulování regionálních rozdílů. Podobné názory jako Myrdal

prezentuje ve své **teorii nerovnoměrného rozvoje** také A. Hirschman. Ten tvrdí, že k růstu nedochází všude ve stejnou dobu, ale pokud k růstu dojde, dochází k prostorové koncentraci růstu do oblastí původního centra růstu. Navazující teorií je **teorie polarizovaného rozvoje** podle J. Friedmanna. Friedmann také jako první zavádí pojem jádro - periferie. Jeho teorie vychází z nerovnoměrného rozdělení moci v ekonomice i ve společnosti, což má za následek výhodnější situaci pro jádro. Pozice jádra je však různorodá, k jednotlivým regionům může mít pozici jádra, jindy může být v podřízené pozici. Za důležité považoval posilování okrajových regionů a snižování jejich závislosti na jádru.

Teorie propagovaná Doreen Masseyovou se nazývá **teorie územních dělob práce** a její snahou je skloubení obecnějších teorií regionálního rozvoje a specifik regionů. Masseyová nechápe územní dělbu práce jako specializaci regionů na určité odvětví – potravinářství, oděvnictví, strojírenství) ale jako funkční dělby mezi regiony v rámci odvětví – každý region se zaměřuje na jinou etapu výroby. Snaží se například o oddělení koncepčních a vývojových činností od vlastní výroby. Z pohledu Masseyové jsou důležité sociální vztahy, s jejichž změnami dochází i k novým uspořádáním prostorové dělby práce. V teorii Masseyové jsou uváděny 3 typy firem, které jsou odvozeny od přístupu jednotlivých firem k využití rozdílů mezi regiony. Jedná se o **lokálně koncentrované struktury**, kdy firma působí pouze v jednom regionu a nevyužívá výhod plynoucích z regionálních rozdílů. Naopak **klonová prostorová struktura** se vyznačuje tím, že firma působí v několika regionech, přičemž hlavní sídlo je umístěno v jádrové oblasti a je v něm zastoupen celý proces výroby. Třetím typem jsou **procesně rozčleněné prostorové struktury** založené na tom, že jednotlivé pobočky vyrábí pouze část produktu s tím, že jednotlivé fáze od vývoje až po výrobu jsou rozmístěny dle dispozic jednotlivých regionů.

V rámci nemarxistické teorie vznikla **regulační teorie**, jejímž cílem bylo vysvětlení růstu a stability kapitalistické ekonomiky i přes veškeré rozpory a krize. Tyto období růstu a stability nazýváme **režimem akumulace**. Regulační teorie se tedy zabývá reprodukcí jednotlivých vývojových struktur v podmínkách rozdílných zájmů, očekávání a jednání, přičemž stability je dosahováno pomocí specifických režimů akumulace a fungováním makroekonomických principů. Důležitý je zde také institucionální rámec tzv. **způsob regulace**, který umožňuje reprodukci režimu akumulace a přizpůsobuje jednání a zájmy jednotlivých aktérů. Způsob regulace tedy určuje klíčové vztahy, mezi něž patří pracovní a zaměstnanecké vztahy, finanční vztahy, konkurenční vztahy a roli státu. V rámci institucionálních teorií se

zaměříme na **teorii výrobních okrsků** vzniklé v Itálii. Autoři se zaměřili na nepříliš urbanizované italské regiony tzv. „třetí Itálii“, které se orientovaly na tradiční výrobky a módní zboží. Úspěch zde autoři přikládali velkému podílu malých a velmi malých podniků a jejich spolupráci, sounáležitosti obyvatel, prostorové blízkosti, místní kultuře a vyznávání tradičních hodnot. Druhou institucionální teorií je **teorie učících se regionů**, která chápe jako hlavní mechanismy tvorby regionálních rozdílů vědomosti, znalosti, schopnosti se učit a klima pro vznik inovací, přičemž tyto mechanismy chápe také jako základní zdroj konkurenceschopnosti. Tato teorie také definuje pojmy jako **kodifikované a nekodifikované znalosti**. Kodifikované znalosti se můžeme naučit pomocí instrukcí nebo návodu a můžeme je také prodávat jako zboží. Nekodifikované znalosti naopak můžeme získat pouze vlastním zážitkem nebo zkušeností. (Wokoun et al., 2008, s. 220-270; Krejčí et al., 2010, s. 23-137)

1.2 Regionální politika

Existuje velmi úzký vztah mezi regionálním rozvojem a regionální politikou, proto je nutné definovat a vysvětlit si také tento pojem. Poznatky získané v rámci regionálního rozvoje významně ovlivňují směr a cíle regionální politiky, která pak zpětně ovlivňuje samotný regionální rozvoj. (Wokoun et al., 2008, s. 12)

Existuje mnoho definic vysvětlujících problematiku regionální politiky. Souhrnně však můžeme říci, že se jedná o jakýsi soubor nástrojů a opatření, které mají za cíl napomáhat při vyrovnávání rozdílů mezi jednotlivými regiony. Z této definice vyplívá, že hlavním důvodem vzniku regionální politiky byly narůstající ekonomické, sociální a v neposlední řadě také ekologické diferenciace mezi regiony. V rámci diferenciací mezi regiony pak můžeme definovat základní typy tzv. regionů. Patří mezi ně regiony s upadajícími či stagnujícími základními odvětvími, jejichž problémy byly způsobeny změnou ve struktuře poptávky a následnou stagnací prosperujících odvětví, regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů, což je způsobeno nedostatečným kapitálem a regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji, což způsobilo orientaci regionů na zemědělství, přičemž toto zaměření vydrželo až do současnosti. (Wokoun, 2003, s. 12-13; Kadeřábková et al., 2008, s. 98-99)

1.2.1 Vývoj regionální politiky

Za původ regionální politiky můžeme považovat Velkou Británii, která musela v minulosti řešit dopady velké hospodářské krize. Došlo k velkému zvýšení nezaměstnanosti a k zhoršení podmínek v regionech zaměřených na těžební a textilní průmysl. V této době dochází k prvnímu rozvoji regionální politiky a k přijímání prvních dokumentů zaměřených na odstraňování regionálních disparit. Další vývoj můžeme zaznamenat po druhé světové válce, a to zejména ve Francii a Itálii. V případě Francie šlo o rozdíly mezi územím hlavního města a ostatních regionů a v případě Itálie o rozdíl mezi průmyslově vyspělým severem a zaostalým jihem. Dalším významným mezníkem pro vývoj regionální politiky se stává Německo v době 50. a 60. let 20. století kdy dochází po vzoru Francie k decentralizaci průmyslu a rozvoji regionů bývalého NDR. Po rozpadu tzv. Východního bloku dochází k rozvoji regionální politiky také v postkomunistických zemích, kam řadíme také Českou republiku. (Wokoun, 2003, s 8-9; Kadeřábková et al., 2008, s. 101-102)

Zároveň s tímto vývojem docházelo také k vývoji regionální a strukturální politiky Evropské unie, a to již při vzniku Evropského hospodářského prostoru, který svým způsobem způsobil zejména problémy konkurenční povahy mezi jednotlivými regiony. V roce 1975 se zakládá Evropský fond regionálního rozvoje, který se stává základním nástrojem regionální politiky. K výraznějším změnám na poli regionální politiky pak dochází v roce 1986, kdy vchází v platnost Akt o jednotné Evropě, z kterého vyplývá také nové pojetí regionální politiky. Zlomovým je pak rok 1988, kdy dochází k prvním nařízením vyplývajících z Jednotného evropského aktu, které vedou ke zrodu politiky soudržnosti. V následujících letech se pak mění jak regionální politika EU, tak politiky národní a regionální. Postupně jsou stanovovány cíle, zásady a nástroje regionální politiky a regionální politika se postupně vyvíjí až do dnešní doby.

Pokud se zaměříme na vývoj regionální politiky v České republice, můžeme ho začít pozorovat po roce 1989, kdy dochází k jejímu postupnému začleňování mezi ostatní státní politiky. Jako jedna z nejdůležitějších politik se začíná projevovat ve druhé polovině devadesátých let, kdy má České republice pomoct usnadnit vstup do Evropské unie. V této době vzniká také nespočet dokumentů, které vytvářejí jednotlivé programy napříč jednotlivými úrovněmi státu. Stěžejní pro její vývoj je pak, přijetí Zásad regionální politiky vlády ČR v roce 1992, které měly regionální politiku pojímat na principech tržní ekonomiky. Kromě zásad postupně vznikají také principy a nástroje, které mají pomáhat při její realizaci. Od

roku 1996 dochází k přípravě ČR na vstup do EU, ale také k prohlubování meziregionálních rozdílů. Nejen to vede k řadě změn v regionální politice. Jako nejdůležitější pak považujeme zřízení Ministerstva pro místní rozvoj ČR a dále pak schválení 14 krajů ČR a v roce 1998 přijetí Zásad regionální politiky, které způsobily podstatný obrat ve funkci české regionální politiky v rámci ostatních státních politik. Nejen těmito kroky pak mělo docházet k přibližování české regionální politiky k regionální politice EU. Po vstupu České republiky do Evropské unie pokračuje vývoj české regionální politiky v souladu s koncepcí regionální politiky Evropské unie. (Wokoun, 2003, s. 22-28; 195-206)

1.2.2 Nástroje a cíle regionální politiky

Nástroje regionální politiky slouží k tomu, abychom mohli dosáhnout vytyčených cílů. Nástroje tedy vyvozujeme na základě cílů, kterých chceme dosáhnout. Jednotlivé cíle jsou pak vytvářeny na základě hlavních regionálních problémů, které je třeba odstraňovat a v čase se mění. Můžeme tedy říci, že primárním cílem je odstraňovat vzniklé disparity mezi regiony, udržovat vyvážený rozvoj všech regionů a pomáhat při lepším využívání potenciálu jednotlivých regionů. Z tohoto cíle pak můžeme odvodit další dílčí cíle, jako jsou například zlepšení životního prostředí, zvyšování vzdělání a kvalifikace, vytváření nových pracovních míst, podpora malého a středního podnikání nebo zvyšování konkurenceschopnosti. (Wokoun, 2003, s. 17)

Nejzákladnějším členěním nástrojů regionální politiky je dělení na mikroekonomické, kde hovoříme o finanční podpoře a makroekonomické, kdy regionální politiku ovlivňujeme pomocí státních zásahů v rámci fiskální či monetární politiky. Vedle těchto ekonomicky zaměřených nástrojů existují také nástroje neekonomické povahy tedy nástroje administrativní, které bývají používány jen výjimečně a jsou zajišťovány zejména díky regionálním rozvojovým agenturám, pomáhajícím například při tvorbě, ale také realizaci regionálních programů a plánů.

Jak již bylo zmíněno, v rámci makroekonomických cílů dochází k ovlivňování regionální politiky pomocí státního rozpočtu a usměrňování množství peněz v oběhu. Pokud hovoříme o fiskální politice, můžeme říct, že fiskální politika operuje se státním rozpočtem, kdy jeho příjmy jsou daně a jiné poplatky a výdaji jsou transfery a jiné výdaje na statky a služby. Vyšší příspěvky do státního rozpočtu přicházejí od vyspělejších regionů, přičemž naopak transfery putují spíše do regionů méně vyspělých s menšími příjmy. V rámci fiskální

politiky existuje snaha o regionalizaci, což by v praxi znamenalo zavedení různých daňových sazeb a tím pádem ovlivňování celkové poptávky na žádoucí úroveň. V tržní ekonomice se však regionalizace fiskální politiky neuskutečňuje.

Monetární politika působí v oblasti ovlivňování množství peněz v oběhu, čímž může omezeně ovlivňovat také regionální rozdíly. Využít můžeme například zvýhodněné úrokové sazby při poskytnutí úvěru, pozor ovšem musíme dávat na možné ovlivňování inflace. Dalším makroekonomickým nástrojem je protekcionismus, prostřednictvím něhož můžeme ovlivňovat dovozy s pomocí cel a různých omezujících limitů a pomáhat tak znevýhodněným regionům. (Kadeřábková et al., 2008, s. 107-109)

Pomocí mikroekonomických nástrojů se snažíme ovlivnit prostorovou lokalizaci ekonomických subjektů, přičemž si vypomáháme finančními prostředky ze státního nebo jiného veřejného rozpočtu. Jmenovitě jde o nástroje realokace pracovních sil a nástroje realokace kapitálu. Pomocí realokace pracovních sil se snažíme dosáhnout emigrace občanů z postižených regionů. Otázkou ovšem zůstává, nakolik tím pomáháme samotnému regionu, neboť tím přichází jak o možnou pracovní sílu, tak o značnou část poptávky po statcích a službách, což může vést ještě k většímu prohloubení problémů daného regionu. Naopak můžeme ale podporovat regiony, ve kterých existuje více pracovních příležitostí, ale také nedostatečná pracovní síla. Podporovat tuto migraci můžeme různými příspěvky na podporu bydlení, či vykupováním nemovitostí. Využívanějším nástrojem je však nástroj realokace kapitálu, pomocí něhož se snažíme pro postižené regiony zajistit kapitál, díky kterému budou vznikat nová pracovní místa v již stávajících či nových firmách. V praxi se může jednat například o daňové úlevy nebo finanční podpory, které mají přilákat další kapitál. (Kadeřábková et al., 2008, s. 109-112)

1.2.3 Institucionální zabezpečení regionální politiky

Institucionální zabezpečení regionální politiky probíhá na několika základních úrovních. Jedná se o státní, krajskou a obecní úroveň. Hlavní úlohou je koordinace činností zákonodárných a výkonných složek orgánů zabývajících se regionálním rozvojem na jednotlivých úrovních, přičemž velmi důležitá je také spolupráce mezi jednotlivými úrovněmi.

Mezi jednotlivé aktéry regionálního rozvoje můžeme na státní úrovni řadit zákonodárné a výkonné složky státu, tedy Poslaneckou sněmovnu, Senát nebo ministerstva, kde je potřeba zmínit zejména Ministerstvo pro místní rozvoj. Mezi aktéry na krajské, nebo-li regio-

nální úrovni, pak řadíme regionální rady či krajské úřady s jejich výbory a zastupitelstvy. Na obecní úrovni jsou to v rámci samosprávy městské nebo obecní úřady. Vedle těchto aktérů řadíme také další organizace. V rámci soukromého sektoru jsou to podniky a podnikatelé a v rámci neziskového sektoru se může jednat o občanská sdružení, nadace a nadační fondy a jiné formy neziskových organizací. (Wokoun, 2003, s. 217-218)

1.2.4 Regionální politika v Evropské unii

Evropská unie stojí na třech pilířích. Jsou to Evropská společenství, Společná zahraniční a bezpečnostní politika a Policejní a justiční spolupráce. Pokud se chceme alespoň z části probrat regionální politikou, je potřeba se zaměřit na první pilíř, jehož je regionální a strukturální politika EU součástí. Regionální politiku řadíme mezi tzv. koordinované politiky, pro které je typické, že orgány EU ji koordinují a harmonizují, ale její těžiště spočívá v samotných členských státech. Regionální politika EU usiluje v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU o pomoc regionům při využívání jejich plného potenciálu, zlepšování jejich konkurenceschopnosti a zaměstnanosti pomocí investic do těchto oblastí a v neposlední řadě rychlé zvýšení životní úrovně zemí EU.

Regionální politiku Evropské Unie, nazývaná též politikou hospodářské a sociální soudržnosti, můžeme stavět na principu solidarity, kdy bohatší státy a regiony přispívají na rozvoj chudších regionů a států, kvůli snížení disparit a zvýšení blahobytu obyvatel EU. Přesto, že při zakládání EU nebyly tyto disparity nijak výrazné, s přibývajícími členy EU bylo potřeba začít tyto disparity řešit. Úkolem regionální politiky EU je tedy snižování meziregionálních rozdílů v rámci životní úrovně, konkurenceschopnosti, zaměstnanosti aj. definovaných cílů EU. Cíle EU se v rámci regionální politiky dožadovaly změn, a proto s jednotlivými programovými obdobími docházelo ke změnám v zaměření cílů EU. Pro programové období 1989 – 1993 vzniklo prvních 5 cílů regionální politiky. Řadíme mezi ně podporu rozvoje a strukturálních změn zaostávajících regionů, přeměnu regionů vážně ohrožených hospodářským úpadkem, boj s dlouhodobou nezaměstnaností s podporou integrace mladých lidí a osob vyřazených z trhu práce do pracovního procesu, podporu adaptace pracovníků na hospodářské změny a změny ve výrobě a podporu rozvoje venkovských regionů – urychlením strukturálních změn v zemědělství a umožněním rozvoje a strukturálních změn venkovských regionů. V dalším programovém období 1994 - 1999 nebyl důvod osvědčené cíle měnit, proto zůstaly dále v platnosti. K výraznějším změnám došlo v definování cílů až pro

období let 2000 – 2006, kdy se cíle zredukovaly pouze na tři, a to na podporu zaostávajícím regionům, podporu regionům potýkajícím se strukturálními problémy a podporu adaptace a modernizace v rámci vzdělávání a zaměstnanosti. V nynějším programovacím období 2007 – 2013 zůstávají v platnosti tři cíle. Cíl konvergence, který se zabývá podporou regionů s HDP nižším než 75% průměru EU, cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, zaměřující se na regionu nespadající do prvního cíle a cíl evropské územní spolupráce podporující harmonický a vyvážený rozvoj na území EU. (Wokoun et al., 2008, s. 329-331)

Abychom vůbec mohli výše uvedené cíle definovat a využít v praxi čerpání finančních prostředků z fondu, je potřeba si osvětlit principy, na kterých je založena celá regionální a strukturální politika EU. Prvním princip – **princip koncentrace** – má zajišťovat správné využívání fondů v rámci předem stanovených cílů, a to účelně a s koncentrací do regionů s největšími problémy. Dalším principem je **princip partnerství**, který má při vytváření regionální politiky zajišťovat spolupráci mezi Komisí a orgány na odpovídajících pozicích v rámci národní, regionální nebo místní úrovně. Důležitým je také **princip programování**, který zajišťuje správnou alokaci prostředků na základě vytvářených programů, které se následně realizují už v rámci konkrétních projektů. Neméně důležitým je také **princip adicionality** nebo-li doplňkovosti, který ustanovuje, že prostředky čerpané z fondů EU mají pouze doplňovat finanční prostředky státu či regionu, nikoliv je nahrazovat. **Princip monitorování** a vyhodnocování potom souvisí s průběžnou a následnou kontrolou a vyhodnocováním celkové efektivnosti vynakládaných prostředků. **Principem subsidiarity** se snažíme o to, aby rozhodování a zodpovědnost ve veřejných záležitostech bylo uskutečňováno na co nejnižším stupni veřejné správy a tedy co nejblíže občanům. Posledním a základním principem celé regionální politiky je **princip solidarity**, který vychází z předpokladu, že vyspělé státy či regiony financují rozvoj méně rozvinutých států a regionů. (Kadeřábková et al., 2008, s. 127-128)

Pro správné zařazení jednotlivých regionů pod konkrétní cíle, bylo potřeba stanovit jednotnou formu územního členění. V Evropské unii pak toto členění zajišťuje nomenklatura územních statistických jednotek zkráceně NUTS, přičemž v platnost vstoupilo nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1059/2003 dne 26. května 2003. Toto rozčlenění jednotlivých regionů slouží také pro statistické monitorování ekonomické a sociální situace v regionech EU. V následující tabulce můžeme vidět tři hlavní úrovně regionálního člene-

ní, kde NUTS 1 určuje územní jednotku na úrovni větších území např. zemí či makroregionů, přičemž jsou zpravidla tvořeny několika jednotkami NUTS 2 v našem případě regiony. Jednotka NUTS 3 pak odpovídá úrovni nejnižšího územně správního regionu státní správy. Vedle těchto tří jednotek existují ještě další dvě nižší jednotky, které již nejsou určující pro rozdělení prostředků z fondů EU. Konkrétně se jedná o místní administrativní jednotky tzv. LAU I a LAU II. (Kadeřábková et al., 2008, s. 335-336, 399-401)

Tabulka 1 Počty obyvatel pro základní úrovně NUTS regionů

ÚROVEŇ NUTS	DOPORUČENÝ MIN. POČET OBYVATEL	DOPORUČENÝ MAX. POČET OBYVATEL
NUTS I	3 miliony	7 milionů
NUTS II	800 tisíc	3 miliony
NUTS III	150 tisíc	800 tisíc

Zdroj: Wokoun et al., 2008b, s. 336)

Pokud bychom se konkrétněji zaměřili na cíle regionální politiky, zjistíme, že v rámci jednotlivých období procházely určitým vývojem. Pro aktuální období 2007-2013 jsou určeny celkem tři hlavní cíle. Jedná se o cíl Konvergence, který se zaměřuje na podporu regionů na úrovni NUTS II, s HDP na obyvatele nižším než 75% průměru EU, konkrétně pak na podporu hospodářského a sociálního rozvoje těchto regionů. Financován je z fondů ERDF, ESF a FS. Druhý cíl s názvem Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost se zaměřuje na podporu regionů na úrovni NUTS II a NUTS I, které přesahují ukazatele pro zařazení do cíle Konvergence, jedná se tedy o regiony s HDP vyšším, než 75% průměru EU a financován je z fondu ERDF a ESF. Cíl 3 zaměřený na Evropskou územní spolupráci, podporuje přeshraniční spolupráci regionů, ale také meziregionální a nadnárodní spolupráci regionů. Financován je z ERDF. (Kadeřábková et al., 2008, s. 138-143)

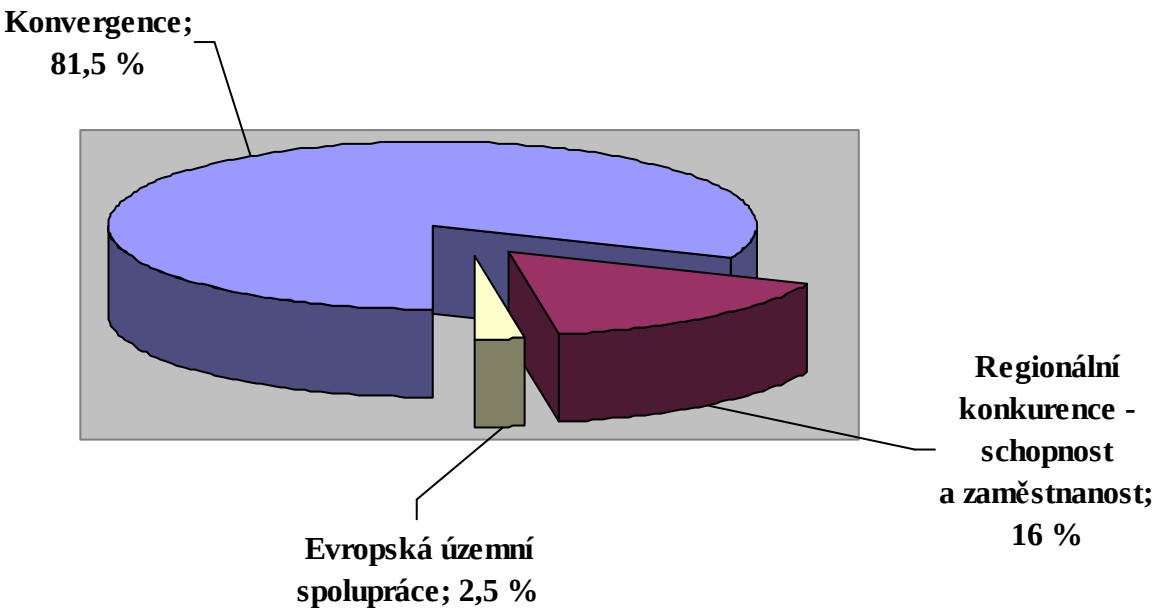

Graf 1 Rozdělení fondů EU na jednotlivé cíle regionální politiky (2007-2013)

Zdroj: Vláda České republiky, ©2005 - 2013

Již jsme si přiblížili cíle regionální politiky EU, a proto by bylo vhodné, abychom si řekli také něco o zdrojích jejich financování. Pro regionální politiku jsou velmi důležité ekonomické nástroje, které můžeme definovat také jako regionální pobídkové stimuly. Finanční prostředky, kterými jsou projekty v rámci regionální politiky EU financovány, jsou přerozdělovány prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Nejprve se tedy zaměříme na strukturální fondy, mezi něž patří Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond, Evropský zemědělský garanční a podpůrný fond a Finanční nástroj na podporu rybolovu. Z **Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF)** je financována zejména pomoc při odstraňování regionálních nerovností a posilování rozvoje a konverze regionů. Pomoc je poskytována nejčastěji v rámci všech tří cílů regionální a strukturální politiky EU. Svou činnost fond zahájil v roce 1975 a dnes je objemem peněz největším ze strukturálních fondů EU. Finance z fondu ERDF jsou využívány pro podporu tzv. investičních projektů, mezi něž patří např. výstavba silnic nebo železnic, rekonstrukce kulturních památek, výsadba regenerační zeleně, rozvoj a obnova sportovních areálů aj. (MMR ČR, ©2013; Kadeřábková et al., 2008, s. 128-131)

Obrázek 1 Logo Evropského fondu pro regionální rozvoj

Zdroj: At-cz.eu, ©2007 - 2013

Dalším strukturálním fondem je **Evropský sociální fond (ESF)**, který je nejstarším strukturálním fondem a vznikl již v roce 1975, kdy byl zakotven v Římské smlouvě. Financuje zejména neinvestiční projekty, jako jsou například rekvalifikace pro nezaměstnané, podpora začínajícím OSVČ, stáže studentů v soukromém a veřejném sektoru aj. Jedná se tedy o klíčový finanční nástroj pro realizaci strategie zaměstnanosti. Evropský sociální fond je nejčastěji využíván pro plnění 1. a 2. cíle. Další dva cíle byly využívány v programovacím období 2000 – 2006.

Obrázek 2 Logo Evropského sociálního fondu

Zdroj: Vláda České republiky, ©2005 - 2013

Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF) vznikl v roce 1962, přičemž hlavním cílem bylo financování společné zemědělské politiky. Konkrétně se fond zaměřuje na podporu modernizace zemědělských majetků, podporu ekonomického rozvoje venkovských oblastí, snaží se podporovat konkurenceschopnost zemědělství aj. V programovacím období 2000 – 2006 byl využíván pro plnění opatření spadajících pod cíl 1 a 2. Posledním strukturálním **fondem je Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG)**. Tento fond byl založen až v roce 1993 a stejně jako EAGGF byl využíván v programovacím období 2000 – 2006. Finance z tohoto fondu jsou primárně zaměřena na restrukturalizaci rybář-

ských odvětví. Pokud bychom se zaměřili na konkrétní podporu pro dosažení cílů EU, jedná se např. o rozvoj chovu ryb, modernizaci loďstva, vybavení rybářských přístavů apod.. (Wokoun et al., 2008, s. 346-350)

Mimo strukturální fondy je využíván také **Fond soudržnosti nebo-li Kohezní fond.** Vznik tohoto fondu je datován do roku 1992, kde byl ustanoven Maastrichtskou smlouvou. Pomoc z fondu není poskytována na regionální úrovni, jako je tomu u strukturálních fondů, ale na úrovni státní. Je ustanoveno, že pomoc je poskytována těm členským státům EU, jejichž HNP na obyvatele je nižší, než je 90 % průměru celé EU. Stejně jako ERDF je i Kohezní fond využíván zejména na investiční projekty.

Obrázek 3 Logo Fondu soudržnosti

Zdroj: Město Sokolov, ©2007

Stejně jako jiné politiky, tak i regionální politika se vyvíjí. Mění se její priority a mění se také formy jejího financování. V následující tabulce můžeme alespoň v náznaku vidět, nakolik se změnila struktura cílů a finančních nástrojů v posledních dvou programovacích obdobích. K výraznějším změnám došlo zejména v rámci počtu využívaných fondů, přičemž došlo k redukci a nově se k plnění cílů prostředky čerpají jen z fondu soudržnosti, ERDF a ESF.

Tabulka 2 Změny ve struktuře cílů a finančních nástrojů regionální politiky EU

ZMĚNY VE STRUKTUŘE CÍLŮ A FINANČNÍCH NÁSTROJŮ			
2000 – 2006		**20007 – 2013**	
Cíle	**Finanční nástroj**	**Cíle**	**Finanční nástroj**
Cíl 1	ERDF, ESF, EAGGF, FIFG	Cíl 1	Fond soudržnosti, ERDF, ESF
Cíl 2	ERDF, ESF	Cíl 2	ERDF, ESF
Cíl 3	**ESF**	**Cíl 3**	**ERDF**

Zdroj: MMR ČR, ©2007, vlastní úpravy

Mimo strukturálních fondů využívá EU také jiné fondy, které též pomáhají při realizaci regionálního rozvoje. V nynějším programovacím období 2007 – 2013 se nově využívají Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova, který byl vytvořen jako nástroj společné zemědělské politiky a má nahrazovat fond EAGGF z minulého programovacího období. Stejně jako u EAGGF je hlavním cílem podpora zemědělství, potravinářství a lesnictví a zvýšení konkurenceschopnosti těchto odvětví. Nově vznikl také Evropský rybářský fond, nahrazující FIFG. Zaměřen je na projekty na podporu konkurenceschopnosti, k ochraně a zlepšování životního prostředí a k podpoře trvale udržitelného rozvoje. Posledními fondy, o nichž by měla být zmínka, jsou fondy předvstupní pomoci. V programovacím období 2000 – 2006 se jednalo o fondy Sapard, ISPA a PHARE, které byly seskupeny od nového programovacího období do jednoho fondu – IPA. (MMR ČR, ©2007)

Jak již bylo zmíněno, v rámci principů regionální politiky, je pro realizaci důležité také monitorování a kontrola. Toho pak můžeme dosáhnout pomocí indikátorů nebo-li ukazatelů regionálního rozvoje. V rámci České republiky má sledování indikátorů na starosti Ústav územního rozvoje, který sleduje, ale také aktualizuje tyto indikátory stanovené Strategií regionálního rozvoje přílohou č. 3. Zmínit můžeme například identifikátory jako HDP na 1 obyvatele, Čistý disponibilní důchod domácnosti, zaměstnanost celkem, struktura zaměstnanosti podle sektorů, průměrná měsíční mzda, míra nezaměstnanosti aj. rozdělené dle jednotlivých priorit Strategie regionálního rozvoje. (MMR ČR, ©2006)

V rámci nového programovacího období 2014 – 2020 byla Evropskou unií vytvořena Strategie EU 2020 zabývající se následujícími strategiemi. Prvním cílem v nové strategii je dosažení 75% zaměstnanosti jak u žen, tak u mužů, s tím související zlepšení úrovně vzdělání zaměřující se na snížení míry předčasného ukončování školní docházky, zvýšení podílu osob ve věku 30-34 let s dokončeným terciárním vzděláním. Dalším cílem je vytvoření 3% rezervy HDP, přičemž ušetřené prostředky budou využity na vědu a výzkum. V rámci životního prostředí je strategie zaměřena na snížení emisí skleníkových plynů a zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů na konečné spotřebě energie. V neposlední řadě pak snížení počtu obyvatel ohrožených chudobou. (ProFaktum, s.r.o., © 2008-2013)

1.2.5 Regionální politika v České republice

Stejně jako roste význam regionální politiky v Evropské unii, tak i v České republice se řadí mezi stále významnější vládní politiky podporující vyvážený rozvoj území a územní

soudržnost. Ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které také vytváří zásady pro regionální politiku ČR a provádí realizační kroky potřebné k naplnění cílů regionální politiky ČR.

V rámci regionální politiky ČR je potřeba vytyčit si její cíle a zaměřit se na hlavní dokumenty, které určující jak směr, tak právě i tyto cíle regionální politiky. Základním dokumentem regionální politiky ČR je podle § 5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje **Strategie regionálního rozvoje**, která představuje strategickou orientaci pro budoucí programy regionálního rozvoje jak na centrální, tak na regionální úrovni. Strategie regionálního rozvoje ČR přijatá vládou v roce 2000 vytvořila základní podobu formování regionální politiky ČR. V roce 2006 byla pak schválena Strategie regionálního rozvoje ČR pro léta 2007 – 2013, v rámci které došlo k aktualizaci cílů, nařízení, priorit a opatření české regionální politiky. V zásadě Strategie regionálního rozvoje obsahuje analýzu stavu regionálního rozvoje, vymezení slabých a silných stránek, cíle regionálního rozvoje, vymezení státem podporovaných regionů a doporučení státním orgánům. (Ústav územního rozvoje, ©2001-2012; CzechTrade, ©1997-2013; MMR ČR, ©2006; DHV CR, spol. s r.o., ©2013)

Dalším dokumentem je **Národní rozvojový plán**, jehož vypracování je nezbytné pro získání pomoci EU a využívání strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU. Národní rozvojový plán definuje globální cíl, specifické cíle a návrh operačních programů, které je mají naplnit, vedle toho obsahuje také zdůvodnění potřeby podpory ze zdrojů EU. Zpracován je na základě usnesení vlády ČR č. 40/99 o zabezpečení přípravy pro využívání strukturálních fondů a Kohezního fondu EU, přičemž struktura a obsah Národního rozvojového plánu musí být v souladu s legislativou EU. (DHV CR, spol. s r.o., ©2013; MMR ČR, ©2013)

Zatím jsme se v rámci programových dokumentů zabývali pouze dokumenty na národní úrovni, přičemž stejně důležité jsou strategické dokumenty v rámci samotných regionálních jednotek. Jedním z těchto dokumentů je například **Program rozvoje kraje**, který slouží jako základní dokument k podpoře regionálního rozvoje na úrovni kraje, zaměřující se zejména na sociálně ekonomickou sféru. Podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje je jeho hlavním úkolem analýza hospodářského a sociálního rozvoje kraje, vymezení regionů pro podporu včetně navrhovaných opatření a úkoly a priority v rozvoje v jeho samostatné působnosti. (Ministerstvo vnitra, ©2013, § 9; Ústav územního rozvoje, ©2001-2012)

K dosahování vytyčených cílů v jednotlivých strategických dokumentech slouží tzv. operační programy. V rámci těchto programů můžeme sledovat jeden z principů regionální politiky, a to princip programování. Nejde tedy o nahodilé projekty, ale o programy, které v rámci realizace regionální politiky pomáhají odstraňovat problémy vymezené ve strategických dokumentech. V nynějším programovacím období evidujeme celkem 26 operačních programů. Pro větší přehlednost jsou tyto programy rozděleny mezi cíle regionální politiky. V rámci cíle Konvergence je využíváno **Tématických operačních programů**, mezi něž patří Integrovaný operační program, OP Podnikání a inovace, OP Životní prostředí, OP Doprava, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a OP Technická pomoc. Pod Cíl 1 spadají také **Regionální operační programy**, a to ROP NUTS II Severozápad, ROP NUTS II Severovýchod, ROP NUTS II Střední Čechy, ROP NUTS II Jihozápad, ROP NUTS II Jihovýchod, ROP NUTS II Moravskoslezsko, ROP NUTS II Střední Morava. Cíl 2 podporuje regiony, jež nespadají pod Cíl 1, v našem případě se jedná o hlavní město Prahu a konkrétně jde o OP Praha Konkurenceschopnost a OP Praha Adaptabilita, které spadají pod tzv. **Operační programy Praha**. Poslední Cíl je zaměřen na Evropskou územní spolupráci a v České republice pod něj spadají všechny regiony. Mezi **OP Evropské územní spolupráce** spadají OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko, OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko, OP Meziregionální spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce a síťové operační programy ESPON 2013 a INTERACT II.

Stejně jako v kapitole o regionální politice EU je i tady potřeba zmínit regionální a statistické členění podle NUTS. Česká republika tvoří region na národní úrovni NUTS 1. Na regionální úrovni je to pak úroveň NUTS 2, na které se kraje sdružují do tzv. regionů soudržnosti, NUTS 3, které jsou tvořeny kraji, NUTS 4 vymezující okresy. NUTS 5 tvoří obce, a to na místní (komunální) úrovni. Toto rozdělení pro Českou republiku bylo schváleno ČSÚ, EUROSTATEM a Vládou ČR. V součtu tedy můžeme říci, že se ČR dělí na 8 regionů soudržnosti a 14 krajů na úrovni NUTS 3, což můžeme také vidět na následující mapě ČR. Vedle toho evidujeme také 77 okresů a v neposlední řadě na úrovni NUTS 5 také 6259 obcí. (ČSÚ, ©2013; Wokoun, 2003, s. 47-49)

Obrázek 4 Rozdělení České republiky v rámci regionálního členění

Zdroj: iPodnikatel.cz, ©2011

Pokud jsme schopni Českou republiku rozdělit v rámci regionálního členění, měli bychom si také osvětlit pár pojmů týkající se metodiky strategického rozvoje a plánování v rámci regionu. Při tvorbě rozvojových strategií pro regiony ČR se řídíme určitými kroky nezbytnými pro správné vypracování těchto strategií. Důležitou částí je tedy vymezení samotného regionu a zpracování potřebných informací o regionu pro tvorbu strategie. Dalším krokem je vytvoření vize rozvoje a stanovení globálních cílů. Pro určení cílů je důležité provedení SWOT analýzy, která nám má identifikovat klíčové problémy rozvoje regionu. Na základě zjištění SWOT analýzy dochází k formulaci strategických cílů a směrů a vypracování návrhů hlavních rozvojových aktivit a zúčastněných subjektů. V neposlední řadě dochází k souhrnnému zpracování a projednání strategie a stanovení postupu realizace této strategie. Po vypracování jednotlivých strategií pro konkrétní regiony je možné začít s realizací konkrétních programů a projektů, pro což je důležité správně určit, které subjekty budou co dělat a jakým způsobem se pro realizaci zajistí zdroje financování. (DHV CR, ©2001-2013)

Od roku 2014 vzniká nové sedmileté plánovací období, a proto nejspíš dojde i ke změnám ve strategickém plánování České republiky. Tyto změny se budou odvíjet od strategického plánu Evropské unie nazvaného Evropa 2020. Na základě změn ustanovených v tomto strategickém dokumentu byly přijaty nové národní cíle pro ČR. Oproti nynějšímu programova-

címu období se očekává snaha o soustředění finančních zdrojů na omezené množství priorit. Nové národní cíle jsou rozděleny dle Evropy 2020 rozděleny na pět odvětví. V rámci zaměstnanosti se ČR bude snažit o snížení míry nezaměstnanosti, snížení administrativní zátěže podnikatelů, zvýšení produktivity práce a ustálení celkové míry zaměstnanosti na 75 %. V souvislosti se vzděláním se ČR bude snažit o ustálení vysokoškolsky vzdělaných lidí na 3 % populace a ustálení poměru žáků předčasně opouštějících vzdělávací zařízení na 5,5 %. Strategie ustanovuje také výši investic do výzkumu a vývoje ve výši 2,7 %. V rámci strategie se ČR pokusí o udržení hranice počtu osob ohrožených chudobou do roku 2020 oproti roku 2008 a také o její snížení o 30 tis. osob, což odpovídá úrovni pod 15 % oproti současnému stavu. Pokud se jedná o cíl zvyšování energické účinnosti, Vláda ČR zatím nepředložila žádný národní cíl. (ProFaktum, s.r.o., ©2008-2013)

2 LEGISLATIVNÍ RÁMEC REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Existuje celá řada právních aktů zajišťujících správné fungování jak regionální, tak strukturální politiky, a to v rámci EU i jednotlivých členských států. V této kapitole se tedy krátce zaměříme na osvětlení legislativního rámce strategického plánování na obou těchto úrovních.

2.1 Legislativní rámec strategického plánování v EU

Realizace regionální politiky vychází ze Smlouvy o Evropském společenství, kde je více méně definována sama regionální politika. Samotná realizace regionální politiky je legislativně ustanovena v rámci nařízení vydávaných Radou EU. Tato nařízení jsou pak právně závazná jak pro EU, tak pro jednotlivé členské státy. Tyto nařízení souvisí zejména se strukturálními fondy a s čerpáním financí z těchto fondů. Mezi nejvýznamnější právní akty související s regionální a strukturální politikou EU můžeme řadit zejména úvodní články a články z hlavy XIV ze Smlouvy o založení Evropského společenství. S regionální politikou mohou okrajově souviset i jiné články z této smlouvy např. o finančních ustanoveních nebo o strukturálních fondech. Dále můžeme hovořit o jednotlivých nařízeních Rady, Komise nebo Parlamentu, kterých je bezpočet a týkají se zejména již zmiňovaného čerpání finančních prostředků z Kohezního fondu a ze strukturálních fondů. Například Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1260/1999 stanovuje obecná ustanovení o těchto fondech a upravuje postupy pro poskytování pomoci z těchto fondů. A následně v Nařízení Komise č. 438/2001 jsou ustanovena pravidla pro provádění tohoto nařízení v oblasti finančního řízení a kontroly pomoci, která je poskytována ze strukturálních fondů.

S vývojem Evropského společenství dochází také k vývoji legislativního rámce regionální politiky EU. Proto se regionální politika řídí nejen nařízeními vydanými orgány Evropského společenství, ale i nařízeními vydanými už při existenci například Evropského hospodářského společenství. (Wokoun et al., 2008, s. 338-341)

2.2 Legislativní rámec strategického plánování v ČR

Za nosnou formu regionální politiky v České republice můžeme považovat zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Za další legislativní dokumenty upravující regionální rozvoj jsou považovány také zákony č. 128/2000 Sb., o obcích a zákon

č. 129/2000 Sb., o krajích. Pro samotnou realizaci regionální politiky jsou též důležitá usnesení vlády, mezi něž řadíme Usnesení vlády č. 560/2006 tedy Strategii regionálního rozvoje ČR (aktuálně pro léta 2007-2013), Usnesení vlády č. 561/2006, nebo-li Politiku územního rozvoje ČR a v neposlední řadě taky Zásady regionální politiky ČR, tedy Usnesení vlády č. 235/1998.

2.2.1 Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Zákon o podpoře regionálního rozvoje si klade za cíl vyvážený rozvoj státu, obcí a krajů, přičemž ustanovuje s tím související působnosti správních orgánů a vytváří legislativní rámec pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. Díky přijetí tohoto zákona došlo k harmonizaci základních principů a postupů s politikou hospodářské a sociální soudržnosti EU. Mimo jiné v tomto zákoně můžeme najít veškeré oblasti podpory regionálního rozvoje, kterými se v rámci ČR můžeme zabývat. Vymezeny jsou zde také jednotlivé programové dokumenty a jejich význam pro realizaci regionální politiky a formy finanční podpory pro dosahování cílů obsažených v jednotlivých dokumentech. Neméně důležitou součástí zákona je také vymezení působnosti správních úřadů, krajů a obcí, přičemž zákon určuje působnost pro ministerstva, okresní úřady, kraje a obce. Pro možnost využívání finančních prostředků z fondů Evropských společenství zákon definuje také územní vymezení NUTS 2, tedy regionu soudržnosti, a současně i působnost Regionální rady a Výboru regionálního rozvoje. (Ministerstvo vnitra, ©2013a, § 1 - § 20)

2.2.2 Vymezení základních pojmů podle Zákona č. 248/2000 Sb.

Abychom si mohli zákon o podpoře regionálního rozvoje správně vyložit, obsahuje také pár základních pojmů, které jsou k pochopení regionální politiky nezbytné. Řadíme mezi ně:

Region

- územní celek, vymezený administrativními hranicemi územních samosprávných celků

Strategie regionálního rozvoje

- dokument střednědobého charakteru formulující přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, stanovuje východiska, rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje

Státní program regionálního rozvoje

- dokument určující zaměření podpory regionálního rozvoje v rámci jednoho nebo společně více podporovaných regionů

Hospodářská a sociální soudržnost

- je vnímána jako opatření k vyrovnávání rozdílů mezi regiony Evropských společenství (Ministerstvo vnitra, ©2013a, § 1 - § 2)

2.2.3 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

Dle Zákona č. 128/2000 Sb. můžeme obec definovat jako základní územní samosprávné společenství občanů, tvořící územní celek. Obec pak pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. Majetek obce je využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy. V rámci institucionálního zabezpečení regionální politiky je pak obec povinna zajišťovat koncepční a výkonnou činnost samosprávných orgánů obcí v oblasti místního rozvoje, iniciační činnost v oblasti řešení nadmístních problémů. (Ministerstvo vnitra, © 2013b, § 1 - § 2; Wokoun, 2003, s. 209)

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích definuje kraj jako územní společenství občanů, mající právo na samosprávu, vykonávanou v rozsahu stanoveném zákonem a v souladu s potřebami kraje. Úlohou krajské úrovně je pak zabezpečení regionální politiky a koncepční a výkonná činnost samosprávných orgánů krajů v oblasti regionálního rozvoje. Orgány kraje jsou pak základní stavební jednotkou při realizaci regionálního rozvoje, přičemž spolupracují s ministerstvy a koordinují zájmy obcí ve věcech regionálního rozvoje. (Ministerstvo vnitra, © 2013c, Wokoun, 2003, s. 209)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU MIKROREGIONU VSETÍNSKO A JEHO VYBRANÝCH OBCÍ

V mé praktické části se blíže zaměřím na Mikroregion Vsetínsko a obce Vsetín, Rožnov pod Radhoštěm a Valašské Meziříčí. Tyto tři města jsem si vybrala z toho důvodu, že jsou si poměrně podobná a je možná jejich komparace. Definujeme si zejména formu a vypracování jejich strategických plánů pro další rozvoj a následně návrhy na zlepšení těchto strategických plánů a vytyčení konkrétních strategií, které by mohly pomoci rozvoji nejen vybraných měst, ale také celého mikroregionu.

3.1 Základní charakteristika mikroregionu Vsetínsko

Obrázek 5 Znak Mikroregionu Vsetínsko

Zdroj: mikroregion-vsetinsko.cz, ©2012

Mikroregion Vsetínsko se nachází ve Zlínském kraji. Jeho polohu můžeme vymezit téměř stejně jako polohu bývalého okresu Vsetín. Na severu sousedí s Moravskoslezským krajem, ze severozápadu je obklopen Olomouckým krajem a jihovýchodní hranici tvoří státní hranice se Slovenskem. Vsetínsko můžeme považovat za jedno z nejhornatějších, ale také nejlesnatějších míst České republiky. Přírodní scenerie tvoří Vsetínské, Hostýnské a Vizovické Vrchy a dále také pohoří Javorníky a část mikroregionu je součástí CHKO Beskydy. Nejznámější řekou protékající mikroregionem je Bečva (Vsetínská a Rožnovská).

Obrázek 6 Mikroregion Vsetínsko a jeho členové

Zdroj: Ústav územního rozvoje, ©2006 – 2009

Mikroregion Vsetínsko je poměrně velký region jako počtem obyvatel tak rozlohou. Je v něm sdruženo 42 obcí a ve většině případů jde o obce bývalého okresu Vsetín. Aktuálně se mikroregion rozkládá na ploše 91 915,99 hektarů, přičemž zde žije 128 590 obyvatel. V následující tabulce můžeme vidět vyjmenované členy mikroregionu Vsetínsko dle aktuálních Stanov SOMV k 27. 7. 2012.

Tabulka 3 Členské obce Mikroregionu Vsetínsko

OBCE MIKROREGIONU VSETÍNSKO		
Vsetín	Lužná	Lhota u Vsetína
Bystřička	Mikulůvka	Valašské Meziříčí
Francova Lhota	Nový Hrozenkov	Rožnov pod Radhoštěm
Halenkov	Prlov	Dolní Bečva
Horní Lideč	Pržno	Horní Bečva
Hošťálková	Ratiboř	Střítež
Hovězí	Růžďka	Vidče
Huslenky	Seninka	Vigantice
Jablůnka	Střelná	Zašová
Janová	Študlov	Zubří
Karolinka	Ústí	
Kateřinice	Malá Bystřice	
Lačnov	Valašská Polanka	
Leskovec	Valašská Senice	
Lidečko	Velké Karlovice	
Liptál	Zděchov	

Zdroj: Stanovy SOMV, 2012, vlastní zpracování

Předmětem vzniku Sdružení obcí mikroregionu Vsetínsko byla zejména koordinace postupů při řešení problémů týkajících se rozvoje samosprávy obcí, jejich hospodářského, sociálního a kulturního života a vztahu k orgánům státní správy a vyšších samosprávných celků. Jako další předmět můžeme uvést také meziregionální spolupráci a další aktivity týkající se podpory zemědělského i nezemědělského podnikání, řešení problémů a důsledků nezaměstnanosti, péče o památky a kulturní dědictví v mikroregionu, podpora turistiky, podpora dopravní obslužnosti, podpora při řešení problematiky životního prostředí apod.

Mikroregion Vsetínsko se kvůli dosažení svých cílů podílí na několika projektech, které mají zlepšit životní prostředí, cestovní ruch a sociální služby v mikroregionu. Konkrétně se jednalo o projekt Čistá Bečva předpokládající výstavbu 18-ti malých a středních čističek odpadních vod, rekonstrukci stávajících velkých ČOV a dále zkvalitnění kanalizačního systému navázaného na tyto čističky. Dalším projektem je Manuál dešťových vod (RainDrop), který řeší hospodaření s dešťovými vodami. Cílem je nastavení pravidel

a jejich realizace směřující k odkanalizování stávajících i rozvojových ploch. Dalším společným projektem je Poradensko informační centrum pomoci pro osoby se zdravotním postižením zaměřující se na jedné straně na pomoc handicapovaným (zrakové, sluchové, vícenásobné a mentální postižení) a na straně druhé na vzdělávání, školení a rekvalifikaci pomocníků pro handicapované. Projekt Koordinační a informační centrum ve Vsetíně má pomoci s rekonstrukcí budovy KIC na bezbariérové, vzdělávací, koordinační a informační centrum. A v neposlední řadě také Standardy propagace cestovního ruchu Valašska, které mají pomoci obcím a městům v mikroregionu s vytvořením kvalitního návodu pro fungující turistickou politiku subregionu Valašska.

Průmysl je v mikroregionu soustřeďován zejména do města Vsetín. Níže jsou uvedeny také větší podniky v rámci vybraných měst, kterými se zabývá tato diplomová práce. Nijak významný průmysl může být způsoben také nevyhovující dopravní infrastrukturou. Ta kombinuje v nedostatečné míře jak železniční tak silniční dopravu. Stejně tak zemědělství není v nikterak významné roli zastoupeno. Na území mikroregionu dochází spíše k útlumu zemědělské výroby, neboť Vsetínsko patří k nejméně úrodným místům v ČR. Největší zisky pak pro mikroregion Vsetínsko plynou z cestovního ruchu, který je hojně zastoupen díky památkám, přírodním sceneriím a možnosti turistiky, cykloturistiky a v zimě možnosti zimních sportů. Lákavé pro turisty jsou také lidové zvyky a obyčeje, díky nimž se konají různé kulturní akce, přesahující i rámec mikroregionu. Co do historie je Vsetínsko velmi bohaté, přičemž první zprávy můžeme zaznamenat již ve 14. století. Mikroregion je významný velkým množstvím architektonických a uměleckohistorických památek. (Stanovy SOMV, ©2013, s. 1-4; RRA Východní Moravy, ©2004, s. 7-62)

3.2 Základní charakteristika Valašského Meziříčí

Obrázek 7 Město Valašské Meziříčí

Zdroj: Mapy Google, ©2013

Město Valašské Meziříčí leží v krajině podhůří Beskyd, obklopeno lesy a kotlinami, při soutoku Vsetínské a Rožnovské Bečvy. Vzhledem k dobrému umístění je Valašské Meziříčí důležitým železničním uzlem protínající směry z Olomouce na Slovensko a z Opavy ve směru na Vsetín. Původně se jednalo o dvě města, a to Krásno nad Bečvou a Meziříčí, teprve v roce 1924 došlo ke sloučení a přejmenování na Valašské Meziříčí, přičemž původní Krásno bylo spíše průmyslovou částí a Meziříčí fungovalo jako správní a kulturní středisko.

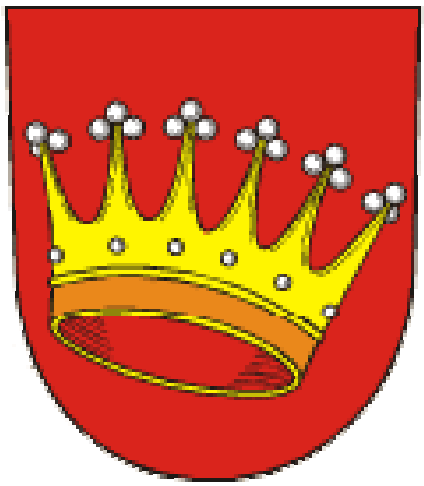

Obrázek 8 Znak města Valašské Meziříčí

Zdroj: valasskemezirici.cz, ©2013

V dnešní době je Valašské Meziříčí obcí s rozšířenou působností a jedná se o druhé největší město na severovýchodním okraji okresu Vsetín rozkládající se na ploše necelých 5,5 tis. ha. Zahrnuje devět městských částí a deset katastrálních území. Jedná se o městské části Bynina, Hrachovec, Juřinka, Krásno nad Bečvou, Krhová, Lhota, Podlesí a Poličná. Přestože počet obyvatel v posledních letech klesal, žije v těchto městských částech podle sčítání obyvatel z roku 2012 asi 26 793 obyvatel, přičemž asi 71 % těchto obyvatel se pohybuje ve věku 15-64 let. Průměrný věk obyvatel vychází ve Valašském Meziříčí na 41,3 let. V rámci ekonomických ukazatelů, potažmo míry nezaměstnanosti, která na začátku roku 2011 činila 10,7%. Co se pracovních míst týče, je Valašské Meziříčí zaměřeno na obchod, prodej, ostatní služby, následuje ale i průmysl a stavebnictví. Menší zastoupení už mají zemědělství, lesnictví a rybolov. Mezi největší a nejvýznamnější společnosti ve městě pak můžeme řadit např. DEZA a.s., MP Krasno a.s., CS Cabot spol. s r.o., nebo SPEDOS s.r.o..

Pokud bychom zmínily i technickou vybavenost města, můžeme ji vzhledem k výčtu služeb označit jako úplnou. Ve Valašském Meziříčí působí 9 mateřských škol a 8 škol základních. Středních škol se zde nachází 6 a vyšší a vysokoškolské vzdělání je zde zastoupena pěti institucemi. Bohaté a rozmanité je zde i kulturní zařízení a konané kulturní akce. Stejně bohaté je zde i sportovní vyžití čítající bazény, kurty, haly, stadiony a víceúčelová hřiště. Pro rozvoj a prosperitu města je důležitý také cestovní ruch zajímavý jak z hlediska turistiky (Moravskoslezské Beskydy, Hostýnské Vrchy, Bečva apod.), tak z hlediska historicko-kulturního (folklor, Valašské Muzeum, Zámek Žerotínů a Kinských, Hvězdárna a nespočet

historicko-náboženských staveb). Co do dopravní obslužnosti a dostupnosti je Valašské Meziříčí důležitou silniční, ale i železniční křižovatkou, vedoucí směrem jak na Ostravsko, tak k hranicím se Slovenskem.

Valašské Meziříčí je velmi aktivní v rámci partnerské spolupráce. Od roku 1990 navázala spolupráci s holandským městem Bussum. Od roku 1998 začala spolupráce se Slovenskou Čadcou a od roku 2001 začala spolupráce s Černou Horou, konkrétně s městem Budva, bulharským městem Sevliivo a srbským městem Čačak. V rámci rozšiřování EU a předávání zkušeností o fungování partnerství mezi městy byla v říjnu uskutečněna konference těchto měst Mezinárodní konference. (RA VIA, o.p.s., ©2008, s. 4-47; European Business Enterprise, a.s., ©2000-2013; MPSV, ©2013)

3.3 Základní charakteristika Vsetína

Obrázek 9 Město Vsetín

Zdroj: Mapy Google, ©2013

Vsetín, o němž můžeme poprvé slyšet už v roce 1308, byl původně majetkem templářských rytířů. Město se pomalu rozrůstalo i přes pustošení Turků, Tatarů nebo uherských povstalců. Pomalu se začalo zprůmyslňovat (cukrovat, parní pily, sklárny, výroba nábytku z ohýbaného dřeva) a v roce 1909, kdy se Vsetín stal okresním městem, rostl také spolu s hospodářským rozmachem také jeho význam. Dnes Vsetín zaujímá asi 5,7 ha na úpatí Vsetínských, Hostýnských a Vizovických Vrchů a kolem Vsetínské Bečvy. Od roku 2003 se Vsetín stal obcí s rozšířenou působností a přešla na něj většina kompetencí bývalého okresního úřadu. Město je spravováno Zastupitelstvem s jednadvaceti členy.

Obrázek 10 Znak města Vsetín

Zdroj: mestovsetin.cz, ©2013

Ve městě žije kolem 27 tis. obyvatel a jejich počet se neustále snižuje. Celkem asi 70 % obyvatel je v produktivním věku a průměrný věk obyvatel Vsetína je 41 let. Vzdělání je zajištěno jak pro potřeby města, tak širšího okolí. Ve Vsetíně se působí 9 mateřských škol a k tomu 2 mateřské školy soukromé. Základní vzdělání je zajištěno pěti základními školami a vzdělávacími programy v rámci víceletých gymnázií. Střední školy jsou zastoupeny gymnáziem a dalšími pěti středními odbornými školami. Vyšší vzdělání je pak možné získat na zdravotnické VOŠ nebo od roku 2001 na Střední smyslové škole strojnické, při které zřídila UTB ve Zlíně své detašované pracoviště.

Co do míry nezaměstnanosti se Vsetín pohybuje v roce 2011 kolem 12,2 %, a ve srovnání s předchozími lety můžeme trend míry nezaměstnanosti považovat za klesající. Míru nezaměstnanosti pomáhají snižovat podnikatelské aktivity, které jsou zastoupeny podniky,

jako jsou např. Austin Detonator s.r.o., WOCO STV s.r.o., TES VSETÍN a.s. nebo Hirschmann Czech s.r.o.. Vsetín je zajímavý výrobou výbušnin, ale zaměřuje se také na strojírenský, elektrotechnický nebo automobilový průmysl.

Co do dopravní dostupnosti Vsetín zahrnuje pěší, cyklistickou, silniční i železniční dopravu. Silniční tahy spojují Vsetín přes Vizovice se Zlínem, dále v úseku od Valašského Meziříčí až na Slovensko. Podobně je tomu i u železniční dopravy, která míří až k hranicím. Vysoké zastoupení i v rámci cestovního ruchu mají cyklostezky a pěší zóny. Vsetín v rámci cestovního ruchu láká turisty také svými památkami (Vsetínský zámek, Maštaliska, Stará a Nová radnice, kostely aj.), přírodním bohatstvím, uchováváním tradic a množstvím kulturních akcí. Dalším lákadlem nejen pro turisty je dlouholetá sportovní tradice města, které patří k nejaktivnějším. Podíl na dlouholeté tradici má jistě i lední hokej, ve kterém Vsetín dosahuje výrazných úspěchů. Ve městě se mimo jiné nachází asi 50 sportovních organizací zaštiťujících širokou nabídku sportovních aktivit.

V rámci partnerství spolupracuje Vsetín s polským městem Bytom, slovenskou Starou Lubovňou, Trenčianskými Teplicemi a městem Pruské, dále s rakouským Mödlingem a chorvatským Vrgoracem. Vsetín s těmito městy spolupracuje zejména při realizaci společenských aktivit a vzájemného poznávání a výměny zkušeností. (Informační centrum Vsetín, ©1998-2013, Proces s.r.o. a DHV CR s.r.o., ©2011, s. 5-67, Odbor školství a kultury et al., ©2011, s. 4-32)

3.4 Základní charakteristika Rožnova pod Radhoštěm

Obrázek 11 Město Rožnov pod Radhoštěm

Zdroj: Mapy Google, ©2013

Stejně jako Valašské Meziříčí se i Rožnov pod Radhoštěm rozkládá na obou březích řeky Bečvy. Byl založen v polovině 13. století. Od jeho založení se zde vystřídalo několik šlechtických rodů, z nichž nejznámější je rod Žerotínů, během jehož vlády město vzkvétalo a došlo k rozkvětu hospodářství a řemesel (sklářské řemeslo a tkalcovství). Ve středověku se většina obyvatel živila zemědělství a pastevectvím, odtud vzniklo také označení Valaši a Valašsko. Později v roce 1976 došlo díky dobrým klimatických poměrů ke vzniku lázní zaměřených na léčbu dýchacího ústrojí, plic a srdce. Největší rozmach průmyslu byl pak zaznamenán po roce 1949, kdy došlo k výstavbě podniku TESLA.

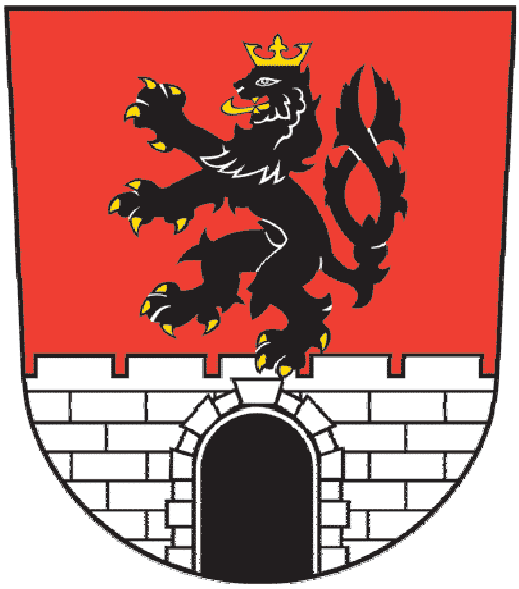

Obrázek 12 Znak města Rožnov pod Radhoštěm

Zdroj: MěÚ Rožnov p. R., ©2008-2013

Dnes se Rožnov pod Radhoštěm rozkládá na 3,95 ha plochy. Je součástí Západních Karpat a je chráněno okolními kopci – Radhošťskou hornatinou, Moravskoslezskými Beskydy a Vsetínskými Vrchy. Jedná se o obec s rozšířenou působností, spravováno Zastupitelstvem města Rožnova pod Radhoštěm s jedenadvaceti členy. Ke konci roku 2011 bylo toto území obydleno necelými 17 tis. obyvateli a řadí se mezi města s nejmenší hustotou zalidnění. Můžeme také říct, že počet obyvatel má klesající tendenci. Do produktivního věku pak můžeme řadit celých 72 % obyvatel a průměrný věk vychází asi na 40,3 let. Vzdělání je v Rožnově pod Radhoštěm zajištěno díky 5 mateřským školám a 6 základním školám (z toho 1 soukromá a 2 poskytující pouze první stupeň). Střední vzdělání je ve městě zaštítěno 4-mi středními školami (z toho je jedna soukromá). Vysokoškolské vzdělání je umožněno díky VŠB, která ve spolupráci se střední školou informatiky, elektroniky a řemesel Rožnov pod Radhoštěm otevřela bakalářský studijní program.

Díky nepříznivému umístění města a nevhodnými podmínkami pro zemědělství je město orientováno spíše na průmyslovou výrobu. Ta se orientuje především na textilní, elektrotechnický a strojní průmysl. Mezi nejvýznamnější podniky podílející se na zvyšování zaměstnanosti města, můžeme řadit např. LOANA, a.s., ESPO, s.r.o., REMAK a.s., RONAS s.r.o. aj.. Z hlediska nabídky práce je ovšem Rožnov pod Radhoštěm zajímavý tím, že práceschopné obyvatelstvo je téměř z 80 % schopno nalézt práci v místě svého bydliště. Přesto zde míra nezaměstnanosti činí v roce 2012 průměrně 10,07 %.

Jako i ostatní obce v rámci mikroregionu Vsetínsko má Rožnov pod Radhoštěm také velké zázemí v rámci kulturního vyžití. Za nejznámější atrakci města můžeme považovat národní kulturní památku Valašské muzeum v přírodě dokumentující život a kulturu Valašska. Vedle kulturních akcí je zde také prostor pro turistiku, cykloturistiku a sportovní vyžití. Ve městě působí nespočet sportovních klubů a sportovních zařízení. Díky těmto aktivitám a vhodné poloze patří Rožnov pod Radhoštěm k zajímavým destinacím cestovního ruchu. Vedle Valašskému muzea v přírodě láká návštěvníky také Hrad Rožnov, kostely a zajímavé pomníky a sochy. Z hlediska cestovního ruchu je město zajímavé také díky vysoké nabídce ubytovacích a stravovacích zařízení uzpůsobených i pro náročnější klientelu.

V případě Rožnova pod Radhoštěm nemůže mluvit o významném dopravním uzlu, přesto zde prochází trasa spojující město jak s Olomoucí, tak se Slovenskem. V rámci regionální železniční trati je město napojeno na celostátní tratě ve Valašském Meziříčí. Za významnou pak může být považována cyklistická trasa napojena na celostátní síť. Díky snadné dostupnosti je zde značně rozšířen také pěší provoz.

Rožnov pod Radhoštěm v rámci svých aktivit spolupracuje s několika zahraničními městy v oblastech společenského, kulturního a hospodářského života. Cílem je poznání, výměna zkušeností a vzájemná pomoc. Jedná se o Polské město Šrem, slovenskou Považskou Bystricu, německý Bergen a maďarské město Kömend. Za partnery můžeme považovat také Makarskou (Chorvatsko) a dánské město Munkebo, přestože s těmito městy nejsou uzavřeny smlouvy o partnerské spolupráci. (DHV CR s.r.o, ©2008, s. 3-79; MěÚ Rožnov p. R., ©2008-2012)

4 POROVNÁNÍ PROCESŮ STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ A STRATEGICKÝCH PLÁNŮ VYBRANÝCH OBCÍ MIKROREGIONU VSETÍNSKO

Poté, co jsme si v předchozí kapitole představili mikroregion Vsetínsko a tři z jeho největších měst, budeme se v této kapitole blíže zabývat procesy strategického plánování a samotných plánů nejen mikroregionu, ale také jednotlivých měst. Strategické plánování vnímáme jako nástroj pro řízení, správné fungování, rychlé reagování na nastalé situace a plné využití svého potenciálu, ať už u státu, regionů či obcí. Je tedy důležitý nejen kvalitně vypracovaný strategický plán, ale také s tím související vhodně zvolený a dodržený proces strategického plánování, abychom potenciálu mohli využít co nejefektivněji.

Pokud se podíváme na samotný proces a jeho části, může jít o poměrně dlouhodobý proces. V prvé řadě přichází na řadu samotné rozhodnutí vedení obce nebo mikroregionu o nutnosti pořízení strategického plánu, zpracování tohoto záměru, zadání a výběr zpracovatele a uzavření smlouvy o zpracování plánu. Dále mohou probíhat různá přípravná školení či pracovní setkání, na kterých se může projednávat samotný postup zpracování strategického plánu. Samozřejmě probíhají následná odsouhlasení tohoto dokumentu, první SWOT a jiné analýzy pro získání představy o daném území. Již v této chvíli je veřejnost vhodné informovat o těchto přípravách. Následuje výběr zpracovatele Strategického plánu, ustanovení řídících skupin a jiných osob spolupracujících na tvorbě strategického plánu. V tuto chvíli může být ustanovena metodika a postupy a může docházet k pomalému zahajování prací na tvorbě strategického plánu. Poté co je analýza obce nebo regionu dokončena, je vhodné v rámci veřejných setkání analýza získaných podkladů a získání návrhů jakým způsobem s touto analýzou naložit. Na základě těchto veřejných setkání a setkání samotné řídící skupiny mohou v tuto chvíli vznikat SWOT analýzy, již s konkrétními ukazateli. Na základě těchto analýz mohou vznikat první vize a strategie pro další rozvoj území. Po upřesnění těchto vizí je na řadě určení klíčových oblastí a pracovních skupin, které rozvoj těchto klíčových oblastí budou mít na starosti. Výsledkem práce těchto pracovních skupin a řídících skupin je stanovení cílů a priorit pro rozvoj území. V tuto chvíli po různých jednáních může být dokončena finální verze strategického plánu. Tento plán je pak potřeba projednat na zastupitelstvech či valných hromadách zastupujících dané území. Průběžně během tohoto „maratonu“ je potřeba zajistit vhodným způsobem informovanost občanů a jiných cílových

skupin, kterých se strategie bude týkat, aby byla zajištěna možnost zpětného připomínkování jednotlivých strategií.

Po zajištění a vytvoření strategického plánu dochází k jeho implementaci, tedy seznámením veřejnosti s jeho konečnou podobou. Na základě strategického plánu pak vznikají projekty, u nichž je potřeba konkretizovat jejich podobu a zajistit jejich financování. Během realizace těchto projektů a následně po jejich ukončení je potřeba vhodně zvolený monitoring pro získání zpětné vazby a kontrola kvůli vyhodnocení efektivnosti daných projektů. S některými částmi se nyní blíže seznámíme v rámci zvoleného mikroregionu Vsetínsko a jeho vybraných členů.

4.1 Iniciace projektu

Nejprve se tedy v této kapitole zaměříme na problematiku samotného procesu strategického plánování. Pro přehlednost si proces rozdělíme do několika částí, které postupně rozebereme a následně si porovnáme jednotlivé kroky procesu mezi vybranými městy a mikroregionem.

Jako první částí samotného procesu je iniciace procesu, což pro nás znamená samotné poznání a následná definice samotných procesů. Důležité je zde také ztotožnění se místní samosprávy s potřebou vytvoření strategického plánu území, vyhledání vhodné agentury, která projekt zpracuje. V níže uvedené tabulce můžeme vidět zadavatele a zpracovatele strategických plánů jak pro mikroregion, tak pro vybraná města v něm.

Tabulka 4 Zadavatelé a zpracovatelé strategických plánů mikroregionu a vybraných měst

ZADAVATELÉ A ZPRACOVATELÉ STRATEGICKÝCH PLÁNŮ				
	Mikroregion Vsetínsko	**Vsetín**	**Valašské Meziříčí**	**Rožnov pod Radhoštěm**
Zadavatel	SOMV mikr. Vsetínsko	Město Vsetín	Město Val. Meziříčí	Město R. p. Radhoštěm
Zpracovatel	RRA Východní Moravy	Proces s.r.o., DHV CR s.r.o.	RA VIA, o.p.s.	DHV CR s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud bychom se lépe zaměřili na jednotlivé zadavatele, tak v rámci mikroregionu je tímto zadavatelem SOMV mikroregionu Konkrétně jsou, dle stanov mikroregionu, veškerá rozhodnutí realizována na Valné hromadě a jejich samotná realizace je prováděna Radou mikroregionu, jako jejím statutárním orgánem. Co se týká vybrané agentury, jedná se

o Regionální rozvojovou agenturu Východní Moravy. Tato agentura byla založena v roce 1998 a její činnost je zaměřena rozvoj Zlínského kraje, podporu zahraničních investic a rozvoj příhraniční spolupráce. (RRA Východní Moravy, ©2013)

Obrázek 13 Logo RRA Východní Moravy

Zdroj: RRA Východní Moravy, © 2013

Zadavatelem strategického plánu pro rozvoj Vsetína je samotné město Vsetín. Zpracování se na jeho žádost ujaly agentury PROCES s.r.o. ve spolupráci s DHV CR s.r.o.. Agentura PROCES s.r.o. se jako centrum pro rozvoj obcí a regionů zaměřuje na práci v oblasti regionálního rozvoje. Agentura využívá prostorového plánování, sociologie prostoru a socioekonomických modelů. Agenturou DHV s.r.o. se budu zabývat níže. (Proces s.r.o., ©2009)

Obrázek 14 Logo agentury PROCES s.r.o.

Zdroj: Proces s.r.o., ©2009

Valašské Meziříčí jako zadavatel vypracování strategického plánu města využilo služeb Regionální agentury VIA o.p.s.. Tato agentura byla založena jako nezisková organizace Městem Valašské Meziříčí v roce 2006. V roce 2011 byla ukončena její činnost. Agentura se specializovala na podporu regionálního rozvoje města Valašské Meziříčí, Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko a širšího okolí. (Město Valašské Meziříčí, ©2013)

Obrázek 15 Logo Rozvojové agentury VIA, o.p.s.

Zdroj: Město Valašské Meziříčí, ©2013

Posledním zadavatelem je Město Rožnov pod Radhoštěm. To pro vytvoření strategického plánu rozvoje využilo služeb agentury DHV CR s.r.o.. Agentura působí v ČR od roku 1992 a jejích služeb využívají zejména orgány státní správy, orgány regionálních samospráv a velká města. Agentura se zaměřuje zejména na oblasti životního prostředí, dopravy, regionálního rozvoje, implementace Strukturálních fondů. (DHV CR, ©2001-2013)

Obrázek 16 Logo DHV CR, s.r.o.

Zdroj: DHV CR, ©2001-2013

Pokud bychom měli porovnat výběr zpracovatelů strategických plánů rozvoje, můžeme konstatovat, že kromě Vsetína a Rožnova pod Radhoštěm využil každý zadavatel jiného zpracovatele. Valašské Meziříčí využilo své interní organizace, kterou pro tento úkol samo založilo, oproti ostatním zadavatelům, kteří využili externích zpracovatelů. Samotný mikroregion Vsetínsko využil služeb regionální agentury zaměřené na Východní Moravu, tedy místní agentury, dobře znalé problematiku Vsetínska. Vsetín jako takový využil služeb hned dvou agentur, agentury Proces zaměřující se na Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj a dále služeb DHV CR, která je dceřinou společností mezinárodní DHV Group. DHV CR tak může využívat zkušeností, které DHV Group získávala svou činností již od roku 1917 na světovém trhu. Dle mého bylo nejlépe využito právě spojení těchto dvou agentur, které v rámci své spolupráce využily jak znalosti dané oblasti, tak dlouholetých zkušeností z mezinárodního působení v oblasti poradenství a projektantství.

4.2 Analýza situace a trendů

V této podkapitole jsem se zaměřila na další krok strategického plánování, a to analýzu situace dané oblasti. Při této analýze je potřeba využít veškerých dostupných zdrojů pro vnitřní i vnější analýzu. Analýza, určující profil dané oblasti, by měla být vytvářena velmi pečlivě a podrobně, aby mohla sloužit pro další krok procesu – SWOT analýzu, která je stěžejní pro vytvoření návrhové části strategického plánu. Abychom mohli navrhovat co nejefektivnější strategie, je potřeba nejprve zjistit co nejpodrobnější informace o dané problematice. V rámci analýzy bychom měli popsat výchozí i aktuální stav oblasti, analyzovat geografickou, demografickou a ekonomickou situaci a s tím související podnikatelské prostředí. Obzvlášť u oblastí, kde je silná kulturní a historická hodnota je potřeba určit daná specifika a jejich možné využití pro budoucí rozvoj. Zjištěné informace je vhodné porovnat také se stavem nadřazeného geografického celku, případně s ostatními oblastmi, přičemž mohou vyniknout nové skutečnosti o možnostech spolupráce na dalším rozvoji.

Níže jsem pro přehlednost vytvořila tabulku pro znázornění jednotlivých okruhů analýzy a pokrytí těchto okruhů v rámci jednotlivých plánů.

Tabulka 5 Analýza strategických plánů rozvoje – pokrytí okruhů analýzy

ANALÝZA STRATEGICKÝCH PLÁNŮ ROZVOJE POKRYTÍ OKRUHŮ ANALÝZY				
Oblast	**Mikroregion Vsetínsko**	**Vsetín**	**Valašské Meziříčí**	**Rožnov pod Radhoštěm**
Historie	Ne	Ano	Ano	Ano
Geografická analýza	Ano	Ano	Ano	Ano
Obyvatelstvo, osídlení	Ano	Ano	Ano	Ano
Trh práce	Ano	Ano	Ano	Ano
Infrastruktura	Ano	Ano	Ano	Ano
Cestovní ruch	Ano	Ne	Ano	Ano
Životní prostředí	Ano	Ano	Ano	Ano

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.1 Analýza strategického plánu Mikroregionu Vsetínsko

Nyní se budeme blíže věnovat jednotlivým strategickým plánům a formám jejich vypracování. Nejprve zhodnotíme strategický plán samotného mikroregionu Vsetínsko. Již v úvodu jakéhokoliv plánu, je vhodné uvést důvody jeho vzniku a cíle, kterých by se mělo vypracováním tohoto plánu dosáhnout. Ve většině případů se první část analýzy věnuje historickému vývoji území a hned vzápětí jeho geografickému umístění. Právě absenci historického vývoje oblasti mikroregionu vnímám jako nedostatek, neboť z těchto analýz mohou vzejít důležité aspekty pro budoucí vývoj území. V rámci analýzy území je zapotřebí nejen definovat umístění v rámci krajiny, ale také umístění v rámci územního členění, a to z důvodů případné spolupráce. Oba tyto aspekty byly ve vhodné míře v analýze obsaženy. Navíc jsou zde také vyjmenováni jednotliví členové sdružení. Ať už pro možnosti cestovního ruchu nebo možnosti zemědělské či průmyslové výroby je zapotřebí určit nejen rozlohu regionu, ale také bližší specifika reliéfu, klimatologie či půdních poměrů.

Vsetínsko je co do obyvatelstva poměrně rozsáhlé, proto byly vhodně zvoleny tabulky s věkovou strukturou pro dané obce, z kterých můžeme vyčíst například věkovou strukturu i s rozlišením mezi pohlavími. V rámci věkové struktury je také důležité propojení se vzděláním a jeho úrovní v mikroregionu, náboženské preference obyvatelstva, či možnosti osídlení a bytové struktury. Stejně tak byla vypracována analýza trhu práce, která vypovídá o ekonomické aktivitě obyvatelstva v dané oblasti. Pro možnosti zkvalitnění služeb jsou v plánu analyzovány také společenské a zájmové organizace a spolky, díky čemuž se může do budoucna vykrýt případný nedostatek v určitých oblastech. V rámci veřejných služeb jako je školství, zdravotní a sociální péče bylo dostatečně na tyto zařízení poukázáno. V rámci možnosti zkvalitnění je poukázáno na průmyslové a zemědělské odvětví, zejména kvůli možnostem modernizací či snížení nezaměstnanosti. Stejně by bylo vhodné uvést také nevyužité prostory typu brownfields a greenfields pro možné investice do nových oblastí.

Vzhledem ke spolupráci obcí zejména při zkvalitnění čistoty vod a kanalizací bylo poukázáno také na technické vybavení jednotlivých obcí. Vedle toho stejně důležitou problematikou je také dopravní infrastruktura, která může do budoucna ovlivňovat nejen cestovní ruch díky své dostupnosti, ale může ze Vsetínska vytvořit možný dopravní uzel spojující jižní a severní Moravu a případně ČR se Slovenskem.

V zájmu využití přírodních a jiných památek pro cestovní ruch je vhodné věnovat se blíže jejich potenciálu pro budoucí využití. Poměrně kvalitně jsou zpracovány v tomto případě jak kulturní akce a tradice regionu, přehled památek a chráněných území, tak možnosti sportovního vyžití a možností rekreace.

V konečném výsledku můžeme konstatovat, že Strategický plán mikroregionu Vsetínsko je vypracován na vysoké úrovni. Nedostatky ovšem spatřuji v nedostatečně upracovaném historickém vývoji, který by mohl pomoci určit silné stránky oblasti a možnosti jejich budoucího využití. Za další nedostatek vnímám také chybějící zmínku ohledně nových, případně stávajících průmyslových prostorů, vhodných pro nové nebo efektivnější využití.

4.2.2 Analýza strategického plánu obce Valašské Meziříčí

Vhodně zvolený úvod strategického plánu obce Valašské Meziříčí nejen že uvádí důvody, proč strategický plán vznikl, ale navozuje také pocit příjemné obce toužící po rozvoji. Základní geografická analýza upřesňuje zasazení města do okolního prostředí, což je umocněno také satelitní mapou obce. Plán se věnuje jak výhodám, tak i nevýhodám území. Historie města je velmi bohatá, a proto zaujímá důležitou část plánu. Vhodně je využito také vysvětlení správního členění obce a naznačení uskupení, jichž je Valašské Meziříčí členem, ať už se jedná o územní členění nebo jiná sdružení. Pro větší přehlednost je obec rozdělena na městské části, které jsou jednotlivě charakterizovány. Příjemně působí také vhodné zapracování partnerských aktivit obce se spřátelenými zahraničními městy.

Problematika obyvatelstva je v plánu také zahrnuta, nutno podotknout, že pro větší přehlednost by bylo vhodné zařazení tabulek, oproti použitým grafům. Přes tyto nedostatky je vývoj obyvatelstva a jeho věková struktura zaznamenána dostatečně. Kladně hodnotím také zařazení národního a náboženského složení obce. Své místo zde má vzdělanostní struktura, která je později doplněna o výčet jednotlivých druhů škola a školských zařízení. Následně jsou do analýzy zařazeny ekonomické ukazatele obce podávající přehled o ekonomické aktivitě obyvatelstva, míře nezaměstnanosti apod. Kladně zde hodnotím grafy znázorňující danou problematiku za delší časové období. Vhodně je zde zastoupen také výčet průmyslových zón a výčet jejich možných využití s ohledem na dobrou dopravní obslužnost obce. Aby byl výčet možných potencionálních zaměstnavatelů úplný, objevuje se v plánu též struktura ekonomických subjektů dle různých kritérií a nejvýznamnější společnosti, které by mohly být využity například jako sponzoři pro budoucí vývoj. Jako ekonomický ukaza-

tel je uvedeno také hospodaření města za určité sledované období, z kterého se dá odvodit zadluženost a hospodářská aktivita obce.

Ukazatel občanské vybavenosti obce se zaměřuje na technickou vybavenost, bytový fond, metropolitní síť fungující za účelem rozvoje internetové infrastruktury, sociální služby, kulturně společenská a sportovní zařízení a dále již zmiňované pokrytí školami a školskými zařízeními. Konkrétně analýzu posledních tří ukazatelů hodnotím jako velmi zdařilou a vypovídající o daném stavu.

Vzhledem k potenciálu obce v oblasti cestovního ruchu se další část plánu věnuje této problematice, a to v širším pojetí zahrnujícím celkem pět územních celků. Bližší rozdělení a výčet potencionálních turisticky a rekreačně zajímavých oblastí a památek, podtrhuje kvalitu zpracované analýzy. V rámci dopravní obslužnosti a dostupnosti města je analýza kompletní, zahrnující dokonce i dopravní zatížení stávajících komunikací, bezpečnost a nehodovost, což může být v návrhové části signálem pro vylepšení nedostatků v rámci dopravní obslužnosti obce. Vzhledem ke kladnému vztahu obce k životnímu prostředí je analýza situace této problematiky zcela kompletně a podrobně rozebrána.

Analýzu obsaženou ve strategickém plánu rozvoje obce považuji za vyčerpávající. Výhodou oproti ostatním analýzám je již zmiňovaná interní agentura zpracovávající daný plán. Dokonalá znalost území a ostatních ukazatelů je v plánu patrná. Analýza obsahuje velké množství potenciálu, který by do budoucna mohl být využit. Jediným nedostatkem, který v analýze spatřuji, jsou některá grafická znázornění, či absence přehlednější tabulek. Na celkový kladný dojem však tento nedostatek nemá přílišný vliv.

4.2.3 Analýza strategického plánu obce Vsetín

V úvodu strategického plánu obce Vsetín, který je koncipován zcela odborně, se můžeme dozvědět, v poměrně rozsáhlé analýze současného stavu regionálního rozvoje, důvody vedoucí k vypracování tohoto dokumentu. Je zde také uvedeno jasné rozdělení analytické části, jejích okruhů a zdroje využívané při její tvorbě. Hned za úvodem začíná analytická část historickým vývojem s bližším zaměřením na průmyslovou revoluci a podnikatelské tendence na území Vsetína. Prvotní charakteristika obsahuje velmi strohou analýzu zasazení Vsetína do okolí. Což považuji za malý nedostatek. Spíše je charakteristika zaměřena na zvláštnosti a silné stránky obce.

V charakteristice obyvatelstva a bydlení jsou k dispozici základní ukazatele jako počet obyvatel, věková struktura, přirozené přírůstky obyvatel, migrace obyvatelstva či vzdělanostní struktura. Zajímavě zpracovaný je zde také vývoj počtu obyvatel za desetileté období, ukazující na mírný pokles počtu obyvatel.

Ekonomická struktura je vhodně graficky znázorněna s dostačující vypovídající hodnotou. Stejně tak analýza obsahuje kvalitně zpracované tabulky ukazující ekonomicky aktivní obyvatelstvo v širším měřítku, zacíleném také na kraj a jiné obce nebo i míra nezaměstnanosti v obci opět se zaměřením i mimo obec. Informace v širším měřítku mohou být v hodné k porovnání, ale také mohou vést k vytvoření opatření napomáhajícím k udržování optimální výše ukazatelů.

V rámci ukazatelů dopravní a technické infrastruktury je blíže specifikována poloha obce. Osobně bych ovšem tuto charakteristiku využila již na začátku analýzy, aby bylo možné se lépe zorientovat v možnostech, které tato poloha nabízí. Co se dopravní obslužnosti týče, je popsána v analýze velmi podrobně i s výhodami a nedostatky v rámci dopravní obslužnosti. Opět se zde můžeme setkat jako v případě analýzy Valašského Meziříčí s ukazatelem dopravní intenzity. Přesto, že ve městě není tolik prostoru k vybudování tras pro cyklistickou dopravu, je zde těmto možnostem věnována pozornost a v rámci zkvalitnění tras je možné se touto problematikou blíže zabývat v návrhové části. Vhodně zakomponovaná je zde také problematika statické dopravy, která upozorňuje na aktuální problémy s možnostmi parkování, což můžeme považovat za nedostatek ovlivňující také cestovní ruch. Technická infrastruktura je, pro potřeby návrhové části, analyzována velmi podrobně a dostatečně.

Školy a školská zařízení jsou ve Vsetíně v dostatečném množství. Tato problematika byla zaměřena na vývoj počtu míst, tříd a dětí, což vede k velmi podrobné analýze stavu daného odvětví v obci. V rámci sociální a zdravotní péče zmiňuje analýza působení množství organizací zabývající se touto problematikou a jejich kapacitní možnosti.

Za velmi silnou tradici je považován ve Vsetíně sport, a proto je i v této analýze část věnována aktivitám v této oblasti. Uváděno je nejen množství, ale také využití sportovních zařízení a jejich napojení na různé sportovní akce a cestovní ruch. V rámci cestovního ruchu je využitelná také analýza kulturních akcí a kulturních organizací působících na území Vsetína. Výčet kulturních a společenských zařízení pak doplňuje celkovou vybavenost obce.

Další část analýzy je věnována obci, jejímu řízení a správě v rámci samostatné působnosti. Blíže jsou zde také specifikovány vazby na EU a jednotlivé realizované či plánované projekty v rámci jednotlivých programovacích období. Vedle spolupráce s EU spolupracuje Vsetín také se zahraničními městy, která jsou zde blíže specifikována. Opět oceňuji zakomponování finančního hospodaření obce, které může poukazovat na případné volné finanční prostředky pro budoucí vývoj. Analýza životního prostředí je zacílena na jednotlivé ukazatele životního prostředí, které jsou hodnoceny porovnáním údajů o stavu životního prostředí s platnými normami a dále jsou hodnoceny dle vnímání kvality životního prostředí samotnými obyvateli obce. Tyto dva doplňující se přístupy vedou ke kvalitní analýze z více pohledů.

Nejkladněji, na návrhové části tohoto strategického plánu, hodnotím průzkum podnikatelského prostředí, které je v rámci samostatné kapitoly velmi podrobně popsáno. Graficky je pak znázorněno v rámci tabulek a přehledných grafů, které přispívají detailnímu popisu dané problematiky. Kromě uvedení největších zaměstnavatelů na území, získáváme přehled o uchazečích o zaměstnání a zhoršující se situaci v této oblasti. Velmi podrobně je zpracována také problematika vývoje míry nezaměstnanosti a možností využití průmyslových zón. Novinkou oproti výše popisovaným plánům je zakomponování dotazníkového šetření v oblasti průzkumu podnikatelského prostředí. Toto šetření je pak zpracováno v rámci několika grafů a vysvětlivek, které dopomáhají osvětlit danou situaci v regionu.

Při hodnocení tohoto plánu jsem byla velmi překvapena jeho podrobným vypracováním, přestože v něm nebyla zakomponována oblast cestovního ruchu, která je v dané oblasti poměrně stěžejní záležitostí. Analýza na mě v určitých částech textu působila lehce neuspořádaně, ale to bych nepovažovala za závažný nedostatek. Velkým překvapením pro mě byla velmi kvalitní práce zaměřující se na průzkum podnikatelského prostředí, které vybízí ke spoustě možností rozvoje. I přes malé nedostatky byl tento strategický plán vypracován velmi podrobně se zaměřením na důležité oblasti rozvoje Vsetína.

4.2.4 Analýza strategického plánu obce Rožnov pod Radhoštěm

Pokud mám zhodnotit první dojem z tohoto strategického plánu, působí na mě velmi příjemně. Přesto vnímám nedostačující označení zpracovatele jako malý nedostatek. Stejně jako u ostatních dokumentů se s historií dané obce a jejím vývojem seznamujeme hned v úvodu strategického plánu obce Rožnov. Dozvídáme se i o jednotlivých částech doku-

mentu, podkladech využitých k jeho zpracování a vysvětlení komparací vybraných ukazatelů s jinými městy.

Jako první stejně jako u ostatních dokumentů se seznamujeme s historií dané obce a jeho vývojem. Tento vývoj je velmi podrobný od prvních zmínek o této obci až po rok 1991. Základní charakteristika pak definuje území obce jak v geografickém měřítku, tak v rámci územního členění. Ukazatele zaměřující se na obyvatelstvo jsou komparovány v rámci největších obcí ve Vsetínském okrese. Dozvídáme se nejen aktuální počet obyvatel, ale také jejich vývoj, meziroční změny počtu obyvatel, věkovou a vzdělanostní strukturu. Díky komparaci s ostatními obcemi mohou vyniknout detaily, které bychom při běžné analýze nemusely zaznamenat. Příjemným překvapením pro mne byla vypracovaná demografická prognóza ukazující na budoucí možný vývoj.

Své místo v analýze má také oblast školství, která je analyzována v rámci jednotlivých stupňů vzdělání a případných speciálně orientovaných škol a zájmových sdružení. Samotné instituce jsou definovány počtem míst pro studenty a aktuálním počtem studentů. Vzhledem k velkému množství sociálně a zdravotně zaměřených institucí a sdružení je v této problematice nahlédnuto jednotlivě na každé z nich. Návrhová část tak může využít potenciálu, který v sobě tyto instituce mají.

Další oblastí jsou kulturní a sportovní možnosti v oblasti. Vzhledem k tomu, že má obec velmi silnou kulturní a lidovou tradici, je této problematice věnována značná pozornost, která se pak promítá také do analýzy cestovního ruchu. Co se sportovních zařízení týká, nabídka je také velmi pestrá, což analýza dokládá výčtem jednotlivých sportovních klubů, aktivit a zařízení. Turisticky lákavým je Rožnov pod Radhoštěm díky široké škále zajímavých míst, proto je nutné se analýzou cestovního ruchu blíže zabývat a vymezit příležitosti pro plné využití tohoto potenciálu. Největším lákadlem je Valašské muzeum v přírodě, přesto je v analýze věnován prostor také pro jiné významné památky a místa. V návaznosti na problematiku cestovního ruchu je analyzována také turistická infrastruktura, která zahrnuje kapacity ubytovacích a stravovacích zařízení.

Poměrně obsáhle je zpracována problematika dopravní a technické infrastruktury. Analýza se věnuje ve velké míře silniční dopravě, pokrytí sítě a intenzitou dopravy. Významně působí také cyklistický a pěší provoz, který navazuje na možnosti dalších turistických lákadel.

V rámci technické infrastruktury je blíže definováno zásobování obce vodou, elektrickou energií, plynem, teplem a také řešení kanalizační sítě.

V rámci ekonomické situace narážíme opět na srovnávací tabulky poukazující na strukturu ekonomických subjektů dle různých členění, ale také strukturu obyvatelstva podle ekonomické aktivity. Tyto ekonomické ukazatele jsou následovány rozborem zemědělství, průmyslu a služeb z pohledu možných pracovních míst. Okrajově jsou zde zmíněny také areály vhodné k využití pro nové účely, zajišťující další možná pracovní místa. Správa obce je analyzována v další části dokumentu, kde jsou blíže specifikovány instituce zajišťující její fungování. Následuje specifikace spolupráce s ostatními obcemi, případně regiony v rámci ČR i v zahraničí a správa o finančním hospodaření města a o objemu investičního zatížení.

Poslední analýza se věnuje problematice životního prostředí, která poukazuje na zaměření na důležitost environmentálního vzdělání. Blíže jsou samozřejmě specifikovány přírodní a klimatické podmínky, stav vody, vzduchu, odpadů, půdy, hluku, přírody a těžby nerostných surovin. V závěru jsou ve zkratce shrnuty významné závěry a poznatky vyplývající z analýzy.

Při hodnocení tohoto strategického dokumentu přihlížím k pěknému grafickému zpracování, podrobným analýzám vhodným k dalšímu využití při tvorbě návrhové části. Velmi profesionálně působily srovnávací analýzy a dále prognóza demografického vývoje. Z analytické části dokumentu vnímám, že se obec ve svých strategiích zaměřuje zejména na cestovní ruch, dopravní obslužnost a zkvalitnění životního prostředí. Již v úvodu jsem uvedla, nespokojenost s nedostatečným označením zpracovatele projektu, přesto je analýza profilu města kompletní a podrobná.

4.3 Vytvoření SWOT analýzy

Definice SWOT analýzy je naprosto vypovídající. Cílem je určit silné a slabé stránky sledovaného objektu a určit příležitosti a ohrožení plynoucí pro jeho budoucí vývoj. Pokud se zaměříme na SWOT analýzy vytvářené v rámci strategického plánování, analyzují aktuální stav obce či regionu, hodnotí jeho silné a slabé stránky a vytváří příležitosti, vhodné pro jeho další rozvoj, a ohrožení, která by mohly zapříčinit stagnaci rozvoje. Dá se říci, že SWOT analýza může tvořit překlenovací stupeň mezi analytickou a návrhovou částí strategického dokumentu. V této podkapitole si opět blíže přiblížíme SWOT analýzy vytvořené

v rámci strategických plánů, kterými jsme se již zabývali v předchozích částech diplomové práce.

4.3.1 SWOT analýza mikroregionu Vsetínsko

SWOT analýza mikroregionu Vsetínsko v rámci strategického dokumentu je koncipována jako celková, což pro mě znamená zakomponování veškerých oblastí do jedné analýzy. Vzhledem k tomu, že se jedná o oblast mikroregionu, který zahrnuje větší množství členů a větší území, dá se předpokládat, že množství jednotlivých částí SWOT analýzy bude poměrně rozsáhlé, a proto preferuji vytvoření menších SWOT analýz týkajících se vždy jedné konkrétní oblasti. V tuto chvíli vnímám vypracování SWOT analýzy mikroregionu Vsetínsko jako nedostačující.

4.3.2 SWOT analýza obce Valašské Meziříčí

Oproti vypracované celkové SWOT analýze mikroregionu Vsetínsko má poměrně propracovanější analýzu obec Valašské Meziříčí, pro které bylo ve strategickém plánu vytvořeno hned několik SWOT analýz zaměřených na konkrétní oblasti. Jmenovitě jde o analýzu školství, kultury a sportu, zlepšující se životní prostředí a infrastrukturu, město podnikatelů a zaměstnanost a dostupné zdravotní a sociální služby. Myslím, že tato koncepce SWOT analýzy je mnohem propracovanější, podrobnější a vhodnější pro správné určení vize a cílů týkajících se rozvoje území.

4.3.3 SWOT analýza obce Vsetín

Stejně jako Valašského Meziříčí také u Vsetínského strategického plánu je SWOT analýza rozdělena dle jednotlivých oblastí na řízení a správu města, podnikatelské prostředí, dopravní a technickou infrastrukturu, životní prostředí a sociální prostředí a lidské zdroje. Opět je zde lépe patrné zaměření na jednotlivé oblasti rozvoje a příležitosti pro budoucí vývoj. Můžeme si všimnout, že stejně jako v analytické části strategického dokumentu, ani v rámci SWOT analýzy není brán výraznější zřetel na možnosti cestovního ruchu. SWOT analýzy jsou zaměřeny spíše na lidský faktor a zajištění potřebného zázemí z pohledu zaměstnanosti, dopravní a technické obslužnosti, životního či sociálního prostředí.

4.3.4 SWOT analýza obce Rožnov pod Radhoštěm

Pokud se zaměříme na poslední obec, tak i SWOT analýza Rožnova pod Radhoštěm je zaměřena na jednotlivé oblasti rozvoje. Konkrétně jde o hospodářský prostor, infrastrukturu, cestovní ruch, životní prostředí, vzdělání, kulturu a sport, sociální služby, zdravotnictví, bydlení a v neposlední řadě oblast veřejné správy. Tato SWOT analýza je dle mého nejpropracovanější a nejobsáhlejší, obsahující spoustu příležitostí využitelných pro vytvoření konkrétních vizí obce v rámci jejího rozvoje.

4.4 Stanovení vize a formulace strategie

V rámci stanovení vize dochází ke konkretizaci kritických oblastí a jasné definici cílů, kterých chce daný region či obec v těchto oblastech dosáhnout. V realizační fázi procesu budou k dosažení těchto cílů vytvořeny konkrétní projekty, jež budou danou problematiku řešit. Na základě vybraných kritických oblastí budou vytvořeny hlavní strategie, které budou tvořit další část procesů strategického plánování. Nyní se tedy opět blíže podíváme na vize a konkrétní strategie rozvoje vybraných oblastí.

4.4.1 Vize a strategie mikroregionu Vsetínsko

V návrhové části strategického dokumentu zabývajícího se rozvojem mikroregionu Vsetínsko jsou určeny jak vize, tak pilíře a prioritní osy. Vizí Vsetínska je zajištění oblasti pro plnohodnotný a trvale udržitelný život založený na specifických podmínkách a tradicích dané oblasti a vedle toho vytvoření zajímavé oblasti pro cestovní ruch a podnikání. Z této vize tedy plynou již zmíněné pilíře zaměřené na vnímání Vsetínska jako atraktivního regionu pro rozvoj drobného, malého a středního podnikání, cestovního ruchu, regionu zaměřeného na rozvoj venkova s kvalitním technickým vybavením. V rámci prioritních os jsou v tomto strategickém dokumentu definována také opatření, která by měla dopomoci k plnění os, potažmo cílů stanovených v rámci rozvoje mikroregionu.

4.4.2 Vize a strategie obce Velké Meziříčí

Vizí Valašského Meziříčí je dle strategického plánu vnímání obce jako moderního města s kulturním zázemím, turisticky přívětivého prostředí, naslouchajícího svým občanů a vytvářejícího pro ně přívětivé všestranné zázemí a samozřejmě podnikatelsky zajímavého místa. Na základě těchto vizí a strategických plánů byly vytvořeny 4 strategické oblasti.

Jedná se o oblast kultury, školství a sportu, oblast zlepšujícího se životního prostředí a infrastruktury, oblast města podnikatelů a zaměstnanosti a oblast dostupných zdravotních a sociálních služeb. V rámci těchto oblastí jsou pak vytvářeny jednotlivé cíle, aktivity potřebné k jejich dosažení a vytvoření základních finančních plánů pro jejich realizaci.

4.4.3 Vize a strategie obce Vsetín

Na SWOT analýzu navazují ve strategickém plánu priority a opatření v rámci rozvoje území. Určeným globální cílem má být vytvoření příjemného města vhodného k životu, práci i zábavě. Opět jsou vymezeny základní problémové okruhy, kterými jsou řízení a správa města, podnikatelské prostředí, doprava, technická infrastruktura a životní prostředí, sociální prostředí a lidské zdroje. Každý z těchto okruhů je tvořen dalšími osami rozvoje, které blíže specifikují strategii rozvoje. Přesto, že graficky jsou tyto priority vhodně znázorněny, strategický plán postrádá, jakýkoliv náznak nebo konkretizace aktivit potřebných k dosažení těchto vytyčených cílů.

4.4.4 Vize a strategie obce Rožnov pod Radhoštěm

Strategická vize obce by měla dle stanovených požadavků určovat, čeho chce realizací této strategie dosáhnout, co je globálním cílem a jaké jsou klíčové priority pro dlouhodobě udržitelný rozvoj. Rožnov pod Radhoštěm se chce tedy dle svého strategického plánu stát vhodným místem pro spokojené bydlení s kvalitními službami ve všech oblastech pro své obyvatel. Součástí toho je také udržitelný rozvoj a vývoj v oblasti cestovního ruchu a vnímání obce jako příhodného místa pro podnikání. Na základě těchto cílů jsou vytvořeny problémové okruhy strategie, které mají blíže definovat dané problémy a možnosti jejich řešení.

4.5 Rozpočtování pro realizaci projektů vyplývajících ze strategie

V procesu strategického plánování jsme se dostali přes iniciaci procesu, analýzy daného stavu, stanovení vizí a samotných strategií až po rozpočtování potřebné k realizaci strategických cílů. Abychom mohli vytvářet dané rozpočty, je nejprve zapotřebí definice samotných projektů, které budou v rámci realizace vytyčených cílů uskutečněny a stanovení pořadí, ve kterém budou jednotlivé projekty realizovány. Co se samotných projektů týče, je vždy potřeba jasně definující název a jasně definovaný popis projektu. Mezi základní spe-

cifika, která by dle mého měla v rámci návrhu projektu vyplynout, jsou termíny ohraničující jeho realizaci. Dále samotný popis projektu zahrnující cíl realizace projektu a koordinace postupů, díky kterým by mělo být tohoto cíle dosáhnuto. Dalšími neméně důležitými ukazateli jsou místa realizace projektu a dopady, které tento projekt bude mít. V neposlední řadě je pak důležitá také identifikace již zmiňovaných rozpočtových zdrojů.

Nyní se blíže zaměříme na samotné zdroje financování vybraných projektů. Možností financování je samozřejmě několik. Pokud bychom začali u samotného území, v našem případě mikroregionu nebo vybraných obcí, mohou finanční zdroje pocházet z rozpočtů obcí, měst, krajů, regionů nebo mikroregionů. Většinou se pak jedná o projekty, které přímo souvisí s rozvojem tohoto území. Další možností financování můžou být také finanční zdroje z grantových nebo rozvojových programů v rámci vyšších územních úrovní. Zajímavým finančním zdrojem můžou být i finance z cizích zemí. Tuto možnost můžeme například spatřovat u obce Vsetín, která využívá finančního mechanismu EHP/Norska jako jednoho ze zdrojů svého financování. V případě obcí se může jednat o kraj či region, v případě mikroregionu může jít i o stát nebo samotnou EU. Dalšími zdroji pro financování projektů mikroregionu mohou být členské příspěvky sdružení nebo dotace. Pokud bychom byli konkrétní, jedná se o finanční prostředky z rozpočtu krajů, ze státního rozpočtu nebo fondů EU. Zdroje z veřejných rozpočtů nebo fondů EU mohou být doplněny o zdroje z neveřejných institucí čítající například větší podniky působící na daném území nebo jiné sponzorské organizace. Pokud budu konkrétní, jedná se například o podniky jako je Tesla sezam, spol. s r.o., Energoaqua, a.s., STV GLASS, a.s., Strojírny Rožnov, s.r.o., Rotumo, spol. s r.o., CS CABOT, spol. s r.o. aj..

V případě analyzovaných plánů v této diplomové práci nebyly konkrétní projekty v dokumentech uvedeny. Jedinou výjimkou je strategický plán obce Valašské Meziříčí, který uvádí oblasti rozvoje a projekty v rámci nich plánované. Další dva plány měst sice uvádějí strategii rozvoje, kterou by se chtěli řídit, ale projekty potřebné pro jejich realizaci zde již nejsou uvedeny. Co se týká mikroregionu a jeho strategického plánu, jsou sice uvedeny možné druhy projektů, které by mohly být v rámci rozvoje mikroregionu uskutečněny, chybí zde však bližší charakteristika, způsoby financování, dopady aj. důležité definice projektů. Z mého pohledu by bylo vhodné jednotlivé projekty konkrétněji definovat a v rámci nejlépe jednoho dokumentu analyzovat a následně vytvořit jejich časovou návaznost pro lepší realizaci a lepší možnosti čerpání finančních prostředků.

4.6 Implementace strategie

Implementací strategie můžeme rozumět předložení strategie rozvoje a jednotlivých návrhů projektů veřejnosti a jejich konečné schválení místní samosprávou. Možností jak informovat veřejnost o záměrech dalšího rozvoje území může být hned několik. Nejvhodnější formou a potažmo nejdůležitějším dokumentem je v tuto chvíli akční plán. Akční plán stanovuje dílčí cíle, pomocí nichž bude oblast dosahovat svých stanovených strategických záměrů. Stejně tak jsou potřeba uvést jednotlivé úkoly a priority při jejich realizaci, plány termínů zahájení a ukončování jednotlivých úkolů. Vhodné je také uvést v čí odpovědnosti dané úkoly jsou a podmínky pro jejich realizaci. Stejně tak možností předložení těchto plánů může být několik. Plány se mohou prezentovat například v různých médiích, tady ovšem záleží na velikosti oblasti, jíž se samotný akční plán týká. V případě mikroregionu nebo obcí je asi vhodnější využít například místního tisku jako je v našem mikroregionu Valašský deník. Vhodnou formou může být také vyvěšení akčního plánu na internetových stránkách obce či mikroregionu, což v konečném výsledku může být nejrozšířenější forma prezentace. Další možností je například vyvěšení oznámení o vzniku akčního plánu na úředních deskách daných obcí s možností bezplatného nahlédnutí do plána na obci a s případnou nabídkou svolání zastupitelstva dané obce kvůli prodiskutování navrženého plánu.

4.7 Monitorování a hodnocení realizace

Vzhledem k tomu, že strategické plánování je neustálý a měnící se proces, je potřeba nejen pouze konečná kontrola a zhodnocení konečných výsledků. Právě v tomto případě je nutná zejména průběžná kontrola i s vyhodnocováním, abychom věděli, zda se například projekty neliší od časového harmonogramu, zda jsou finanční prostředky vynakládány v souladu s cíli projektu a v souladu se zákonem. Důležité je také zpětné hodnocení, zda projekt opravdu přispívá k dosažení globálních cílů nebo vizí, zda jsme se realizací projektu dostali blíže určenému cíli, nebo dosažení cíle spíše stagnuje. Pomoci v tomto případě mohou opětovně vytvořené SWOT analýzy se zaktualizovanými informacemi a údaji. Vhodná je také kontrola a hodnocení při výběru dodavatelů na realizaci projektu.

Z trochu jiného pohledu můžeme brát monitoring a hodnocení také jako zpětnou vazbu pro to, zda je naše strategie aktuální, zde projekty a jejich realizace odpovídají dosažení vytyčených cílů. Osobně vnímám jak monitorování, tak z něho vyplývající hodnocení, jako

jeden z nejvypovídajících ukazatelů určujících správný směr rozvoje. Vzhledem k neustále se měnící situaci nás mohou navést správným směrem a mohou nám poskytnout podklady vyplývající z neočekávaných nebo jiných nastalých situací pro další rozvoj. Vhodnými druhy kontroly jsou pracovní skupiny, které se setkávají na pravidelných například čtvrtletních schůzích kvůli různým aktualizacím, případně doplnění plánů, či konkretizaci úkolů. Myslím, že z tohoto důvodu je dobré kontrolovat také již ukončené projekty, zda nenastala nějaká změna vyvolávající potřebu dalších zásahů v rámci dosahování strategických cílů.

4.8 Zhodnocení srovnání procesů a plánů strategického rozvoje

V rámci tohoto souhrnného srovnání porovnám, jak dodržení a fungování procesů strategického plánování při tvorbě a realizaci strategie rozvoje, tak jednotlivé strategické plány rozvoje a jejich vypovídající hodnoty.

Nejprve se tedy zaměříme na procesy strategického plánování. Každé rozhodnutí o vytvoření strategických plánů vedoucích k budoucímu rozvoji vychází z touhy po změně. V případě mikroregionu Vsetínsko byl tento impuls projeven a potažmo schválen valnou hromadou Sdružení obcí mikroregionu Vsetínsko. V rámci měst pak hovoříme o impulsu od Rad a Zastupitelstev obcí, které při svých jednáních došly k závěru o potřebnosti rozvoje dané oblasti. Od této chvíle se pak postup začíná lišit, zatímco mikroregion a obce Vsetín a Rožnov pod Radhoštěm využily služeb externí agentury pro vypracování svých strategických plánů, Valašské Meziříčí využilo služeb speciálně samotnou obcí vytvořené organizace. Rozdíly pak částečně můžeme vidět v samotné tvorbě plánů. Oproti ostatním strategickým dokumentům, přes veškerou snahu a podrobně uvedené ukazatele, u strategického dokumentu vytvořeného pro Valašské Meziříčí vnímám pozitivně kromě uváděných statistických informací také opravdu kvalitní a podrobnou znalost území. Což v konečné fázi působí jako bezesporný klad, neboť je na základě těchto znalostí možno kvalitněji vytvářet návrhovou část. Stejně tak pokud srovnám návrhové části, nejlépe propracovanou návrhovou část má strategický dokument vytvořený pro Valašské Meziříčí, neboť zahrnuje nejen globální vize a prioritní osy, ale také dostatečně podrobně uvedené jednotlivé projekty, díky kterým bychom těchto cílů mohli dosáhnout. U ostatních strategických dokumentů tuto část postrádám. Samozřejmě, že mohou a dokonce existují další strategické dokumenty, které pro určitou oblast rozvoje území obsahují konkrétnější nástin těchto projektů, ale

myslím, že v rámci samotného strategického plánu by se konkrétnější podoba těchto projektů měla určitě objevit.

Pokud bych se ještě měla vrátit k samotným SWOT analýzám, velmi mě překvapilo, že strategický plán pro mikroregion Vsetínsko, a tedy pro poměrně rozsáhlé území, obsahuje pouze jednu obecnou SWOT analýzu. Myslím si, že konkrétně v tomto případě by podrobnější analýza pro jednotlivé oblasti rozvoje mohla odhalit další možnosti růstu a případné spolupráce obcí sdružených v tomto mikroregionu.

Poslední části procesu strategického plánování – implementace strategie a monitorování a hodnocení realizace pak mohou být naprosto odlišné. Pokud jde o formy implementace strategie, v dnešní době existuje mnoho různých možností seznámení veřejnosti s danou problematikou. Základem vždy zůstává vytvoření akčního plánu, který vytváří a aktualizuje každé území. V rámci monitoringu a hodnocení opět existuje hodně druhů a možností. Stejně nebo velmi podobně bude prováděn monitoring využívání finančních prostředků, ale monitoring plnění cílů může probíhat u každého území jinak.

V naprosté většině se procesy strategického plánování téměř rovnají. Vždy se ovšem mohou najít různé odlišnosti ať už v samotných procesech nebo v konečné fázi v plánech strategického plánování, které pak mohou vést k zamyšlení a touze tyto odlišnosti odstraňovat a snažit se o vylepšení těchto procesů a strategických dokumentů. Na základě identifikace těchto odlišností případně nedostatků vznikala také tato diplomová práce, která by tyto nedostatky měla odhalit a snažit se o jejich nápravu a vylepšení.

5 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ PROCESŮ STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ A STRATEGICKÝCH PLÁNŮ V RÁMCI MIKROREGIONU VSETÍNSKO

V předchozí kapitole jsme se zabývali procesem strategického plánování a strategickými plány vybraných oblastí. Nyní se zaměříme na určité fáze procesu strategického plánování a možnosti jejich vylepšení, jinak řečeno na dosažení jejich maximálního využití v rámci strategického plánování. Návrhy na zlepšení se nemusí v konečné fáze týkat jen samotného procesu a aktivit s ním spojených, ale také celkové vize a strategie. Jednotlivé části procesu strategického plánování můžeme vnímat jinak důležitě. Myslím, že za méně důležité můžeme považovat například vhodně vybraný název projektu či dokumentu nebo metodiku zpracování tohoto dokumentu. Naopak zapojení veřejnosti, určení cílů a schopnost převést tyto cíle do praxe může rozhodovat o úspěšnosti celého procesu strategického plánování. Zkusím se tedy zaměřit na ukazatele, které dle mého mohou ovlivnit nejen samotný proces strategického plánování, ale v konečné fázi jeho realizaci. V rámci této kapitoly jsem se v určitých návrzích částečně ztotožnila s tzv. BSC metodou.

5.1 Vhodné propojení dílčích a komplexních strategických dokumentů

Prvním návrhem, kterým bych se ráda zabývala, jsou možnosti propojení dílčích a komplexních strategických dokumentů. O tomto propojení můžeme hovořit jak na úrovni mikroregionu, tak na úrovni obcí. V případě mikroregionu můžeme považovat strategické plány obcí za nižší úroveň celku a mikroregion za úroveň vyšší. V případě obcí mohou být tyto úrovně tvořeny jednotlivými zainteresovanými pracovníky podílejícími se na tvorbě a realizaci strategických plánů, další úrovní může být vedení obce, zastupitelstvo nebo rada obce. V této chvíli se zaměřuji pouze na tyto dva celky, ovšem pokud bychom se zaměřily i na vyšší úrovně, můžeme se dostat od strategických plánů rozvoje měst přes strategie kraje či mikroregionu až po strategické dokumenty státu či Národní referenční rámec. Dílčími strategiemi mohou být také projekty či koncepce zaměřené na samostatné oblasti. Pokud jde o obec Valašské Meziříčí, můžeme zmínit Projekt zdravé město, Brána do Beskyd, Partnerství pro novou strategii Zlínského kraje nebo Koncepce rozvoje Slovenska. V rámci rozvoje obce Rožnov pod Radhoštěm bychom se měli snažit o koordinaci cílů obsažených například v Integrovaném plánu rozvoje území, Projektu ASPIRE,

Komunitním plánování sociálních služeb na Rožnovsku nebo Koncepci rozvoje bydlení města Rožnov pod Radhoštěm. Co se týká obce Vsetín, jde o obec, která využívá poznatků výše zmíněné BSC metody. Jelikož se jedná o poměrně velké území, koncepcí zaměřených na jeho rozvoj je více. Můžeme zde zmínit například Koncepci bydlení města Vsetína, Koncepci rozvoje cestovního ruchu města Vsetína, Analytická dopravní studie města Vsetína nebo Koncepce podpory zdravotnictví ve městě Vsetín. Jelikož všechny tři tyto obce jsou součástí několika sdružení obcí, mikroregionů či místních akčních skupin, je potřeba zajistit vhodnou koordinaci dílčích cílů obsažených v jednotlivých koncepcích s komplexním strategickým plánem rozvoje daných obcí a následně se strategickými plány sdružení, jichž jsou součástí.

Důležitost tohoto opatření vnímám zejména v rovině zefektivnění práce. Představme si, že existuje více strategických dokumentů pro jednu oblast a tyto jednotlivé dokumenty se nepodporují nebo jsou mezi sebou dokonce v rozporu. Přestože se každý z těchto cílů snaží o rozvoj a zlepšení situace, tak se jejich nekompatibilita může promítat do veškerých aktivit a činností vynaložených v rámci procesu strategického plánování a v rámci dosahování vytyčených cílů. Může to vést k neefektivní práci, nízké výkonnosti, nízké kvalitě, neplnění cílů a v konečném důsledku také k zvýšení vynaložených nákladů. Naopak pokud jsou jednotlivé dílčí koncepce strategií na různých úrovních v souladu, může to mít kladný dopad zejména na již zmiňovanou efektivnost práce a činností, výkonnost a kvalitu odvedené práce a s tím související snížení důležité položky nákladů. Našim cílem je tedy dosáhnout spolupráce jednotlivých úrovní tak, aby nižší úrovně spolupracovaly s těmi vyššími a bylo tak rychleji a bez zbytečného vynaložení sil dosahováno vytyčených cílů. Tato spolupráce by ovšem neměla vést k rušení stávajících koncepcí, ale měla by být spíše impulsem k tomu, aby se zpracovatelé těchto koncepcí snažili o alespoň částečné propojení dílčích cílů s globálním cílem. Čehož by mohli dosáhnout například zaktualizováním strategických plánů a revizí původních cílů s možností změny korespondující s cíli nadřazenými. Stejně tak se ale na revizi a případnou aktualizaci svých cílů mohou zaměřit také orgány na vyšších úrovních, neboť analýza dílčích cílů na nižších úrovních může vést k novým možnostem a nápadům pro vytváření nových globálních cílů nebo urychlení realizace projektů pro dosahování stávajících globálních cílů.

5.2 Vhodné definice cílů

Dalším navazujícím návrhem jak lépe dosahovat svých vytyčených cílů v rámci strategických dokumentů je vhodná definice cílů. Již výše jsem popsala, že cíle by mezi sebou měly souviset, korespondovat a doplňovat se tak, aby mohlo být dosaženo co nejlépe stanové vize rozvoje. Vedle toho by ale měly být cíle také vhodně definovány kvůli jejich lepšímu zrealizování. Jejich řešení a dosažení by mělo mít dlouhodobější charakter, abychom mohli eliminovat případné vzniklé náklady spojené s potřebou opakování krátkodobě zaměřených cílů. V rámci této kapitoly jsem využila poznatků tzv. pravidla SMART. V našem případě se v rámci definování cílů snažíme co nejvíce je specifikovat, tedy jasně určit cíle, kterých chceme dosáhnout, a vymezit jejich měřitelnost, která je zpětnou vazbou pro posouzení jejich splnění či nesplnění. Cíl by měl odpovídat potřebám konečného příjemce a být realistický, tedy dosažitelný. V rámci tohoto pravidla by neměly být cíle příliš ambiciózní, ale také ne příliš jednoduché. Důležitým krokem je definice časového intervalu, během něhož by mělo dojít k realizaci daného cíle.

Strategické cíle, které si určil mikroregion i jednotlivé obce, jsou v rámci možností vhodně definované, měřitelné, dosažitelné a orientované na potřeby příjemců určených v těchto cílech. Jako nedostatek pak vnímám absenci časových intervalů pro dosažení těchto cílů. Jediným dokumentem, který toto obsahuje, je strategický plán rozvoje Valašského Meziříčí, který definuje jak dílčí projekty vytvořené k dosažení daných cílů, tak časové harmonogramy jejich započetí i ukončení. Tento nedostatek u ostatních strategických dokumentů může vést k oddalování nebo prodlužování realizace stanovených cílů. V konečném důsledku může dojít také k jejich derealizaci. V tuto chvíli bych tedy navrhovala v rámci možných úprav strategických plánů rozvoje jak zahrnutí jasně určených projektů vhodných pro dosažení stanovených cílů, tak upřesnění doby jejich realizace. Vhodně zvolené projekty a doby jejich realizace v rámci krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých intervalů mohou vhodně stimulovat realizátory projektů k energičtější a efektivnější realizaci, což může vést k předčasnému splnění daných cílů. Projekty bych se tedy snažila formulovat a realizovat v různých časových intervalech, aby každé další dokončení projektu vedlo k nové chuti do pokračování procesu směřujícímu až k dosažení cíle.

5.3 Zlepšení systému komunikace a zapojování veřejnosti

Dalším dle mého velmi důležitým krokem je zapojování veřejnosti do procesu strategického plánování od začátku tohoto procesu až do konce. V tomto případě nemyslím veřejností pouze občany, kteří bydlí v dané oblasti, ale také konečné spotřebitele, kterých se budoucí rozvoj bude týkat, a ostatní osoby, které mohou mít k tomuto procesu vhodné připomínky. Konkrétně se může jednat o firmy působící v oblasti, o neziskové organizace, které mohou při své činnosti tvořit a realizovat projekty související s některou z oblastí týkající se rozvoje. Pokud budeme konkrétní tak například nezisková organizace ČSOP Salamandr působící v Rožnově pod Radhoštěm může v rámci svého zaměření pořádat akce na Dny země, během kterých by bylo možno seznamovat veřejnost s projekty na zlepšení životního prostředí. Další možností je využití služeb Komunitního a vzdělávacího centra Emcéčko ve Valašském Meziříčí, které by během pořádaných akcí pro děti mohlo vytvořit prostor také pro rodiče. Během tohoto setkání by docházelo k seznámení s možnostmi vzniku nových projektů týkajících se dětí a mládeže. Dále se může jednat o specialisty ve svém oboru, kteří svými znalostmi mohou pomoci s realizací projektů. Vhodné je pak využít odborníky působící v dané oblasti, kteří ovládají nejen teoretická východiska, ale dovedou je vhodně uplatnit v prostředí, které dobře znají.

Z vlastní zkušenosti vím, že veškeré plány a projekty stojí v první řadě na obyvatelích daného území. Vždy je potřeba je vhodně a včas informovat o změnách a projektech, které se v rámci rozvoje území chystají. V případě, že by k tomuto v dostatečné míře nedocházelo, může nastat situace, kdy vypracovaný projekt v konečné fázi nebude uskutečněn v souvislosti s nesouhlasem veřejnosti. Což pro realizátory znamená ztrátu vynaloženého času, úsilí a v neposlední řadě vynaložení množství finančních prostředků. Nastat může také situace, kdy k informování veřejnosti sice dochází, ale tyto informace se nemusí včas a v dostatečné míře dostat až ke konečným uživatelům, kteří s projektem nemusí souhlasit. Opět to pro realizaci projektu znamená v lepším případě průtahy s jeho uskutečněním nebo v horším případě úplné zrušení projektu.

Pokud bych měla definovat vhodný postup pro komunikaci s veřejností, volila bych v první řadě velmi otevřený přístup. Možností jak informovat veřejnost o záměrech realizace rozvoje území je nespočet. Pokud bych se zaměřila na vybrané území, můžeme opět využít několik možností, nejlépe jejich kombinaci, aby bylo možné oslovit co nejvíce obyvatel. Nejméně finančně náročnou možností je vyvěšování informací na úředních deskách obcí.

V rámci internetových stránek je vhodný prostor pro vyvěšení oznámení a seznamování tak veřejnosti se záměry obce. Vhodně se dají využít také internetové formy úředních desek. Zůstaneme-li u internetu, nacházím zde ještě možnost nastavení si odběru novinek emailem, což je pro zájemce o tyto novinky výhodné v tom, že není potřeba je složitě hledat. Obec nebo mikroregion může využít také vydávání tiskových zpráv, u kterých je opět mnoho způsobů doručení veřejnosti.

Další možností informování veřejnosti jsou volně dostupná média. Za jedno z nejrozšířenějších médií můžeme považovat televizi. Samozřejmě pro šíření informací o strategickém plánu bychom nevyužívali celorepublikové veřejnoprávní televize. Vhodně můžeme ovšem zvolit regionální televizi Valaško. Tato televize je dostupná jak v rámci kabelového připojení, tak na internetových stránkách. Možná ještě vhodnější formou mohou být tiskoviny. Využít se k tomu může například Valašský deník, ovšem vhodnější formou jsou dle mého názoru městské noviny vydávané samotným městem. Využít tedy můžeme Valašské panorama, Rožnovský prostor nebo Vsetínské noviny. Nenásilnou a možná nejvíc oslovující kampaní pak mohou být například vylepené plakáty, rozdané letáky a pozvánky na veřejná jednání zastupitelstva.

Vhodnou alternativou je tedy i pořádání schůzek zastupitelů obcí a mikroregionů s občany a veřejností, kdy zástupci těchto organizací mají možnost přímé konfrontace s veřejností. Takovéto setkání mohou pak vést ke vzniku konstruktivních, případně neočekávaných nápadů a řešení, které mohou při takovéto diskuzi vzniknout. Zapojit se mohou již zmiňovaní odborníci nebo i laická veřejnost, která ovšem dobře zná oblast i její potřeby. Pro zapojení veřejnosti beru jako důležitý prvek komunikace také různé formy dotazníků a anket, které v případě vhodně zvolených otázek mohou poukazovat na preference a potřeby obyvatel.

Zkusme se nyní trochu blíže zaměřit na dotazník a otázky, které by v něm mohly zaznít. Myslím, že pro začátek by bylo vhodné dát obyvatelům prostor pro vyjádření toho, co na dané oblasti mají rádi a co jim naopak vadí. Určitě je vhodné do dotazníku zakomponovat otázky týkající se toho, co by rádi změnili a jak by si vývoj města představovali během určitého období. Vzhledem k tomu, že od roku 2014 začíná nové programovací období, je dle mého vhodné zakomponovat do otázky konec tohoto programového období, tedy rok 2020. Dále je určitě prostor na to, zakomponovat do dotazníku otázky typu – jaké služby se obyvatelům obce líbí, zda jsou s jejich rozsahem spokojeni či zda by uvítali poskytování jiných služeb. V rámci námi zvoleného mikroregionu mohou být vhodné otázky na

kulturní zázemí a možnosti rekreačního vyžití a s tím související oblasti. Konkrétně můžeme použít otázky – jaké kulturní akce rádi navštěvujete, jak hodnotíte možnosti sportovního zázemí v oblasti, vyhovuje vám počet parkovacích míst nebo jste ochotni platit za vyhrazené parkovací stání apod.. Pokud se zaměřím na specifické otázky ohledně samotného rozvoje, je vhodné použít například otázky typu – jaké informační zdroje místní samosprávy využíváte nebo jak byste naložili s finančními prostředky z veřejných rozpočtů. Samozřejmě je vhodné nechat také kolonku pro další podněty a náměty, kde se mohou oslovení vyjádřit dle libosti. V rámci mikroregionu by bylo vhodné takový dotazník vyplnit v každé obci mikroregionu takovým počtem lidí, aby byla jeho vypovídající hodnota věrohodná. Početně by tedy bylo vhodné zapojit do tohoto dotazníku dle velkého počtu obyvatel alespoň 10 % obyvatel z každé obce a úhrnem by se mohlo jednat také o 10 % obyvatel mikroregionu. Vhodný počet respondentů Vsetína se pohybuje kolem 2700, pokud jde o menší obce, například z obce Zubří čítající 5591 obyvatel jde o necelých 560 respondentů. V rámci mikroregionu by se tedy mělo jednat v součtu o necelých 13 tis. obyvatel, abychom dosáhli věrohodné vypovídající hodnoty dotazníku.

Posledními způsoby komunikace s veřejností mohou být také různé semináře či konference, během nichž mohou být představovány vizualizace a modely konkrétních projektů. Opět je zde zachována možnost zpětné vazby od veřejnosti. Hlavním důvodem zapojování veřejnosti do rozhodování o strategických plánech rozvoje je dosažení schody napříč jednotlivými složkami veřejnosti a samotných realizátorů projektů.

5.4 Využití vhodných forem monitoringu a kontroly

Využití vhodných forem monitoringu a kontroly považuji během průběhu procesu strategického plánování za velmi důležité. Díky zpětné vazbě monitoringu můžeme průběžně vyhodnocovat plnění vytyčených cílů a kontrolovat, zda je realizace těchto cílů prováděna účinně a efektivně. V neposlední řadě můžeme monitoring využít jako zpětnou vazbu pro získávání zkušeností upotřebitelných pro budoucí realizaci projektů. Jako konkrétní formy monitoringu mohu uvést konzultace s účastníky a odborníky, hodnocení daných priorit, vytváření případových studií, vhodně zvolený je také ukazatel zhodnocení efektivnosti vynaložených nákladů. Jak jsem již uváděla, důležitým prvkem jednotlivých projektů a cílů je určení časového intervalu jeho realizace. Stejně tak je důležitá také průběžný monitoring a kontrola plnění tohoto časového harmonogramu. Monitorovat můžeme také zhodnocení

vložených finančních prostředků ne z hlediska zisku, ale z hlediska splnění daných cílů. Monitoring můžeme považovat za jeden z nejdůležitějších nástrojů pro hodnocení procesů strategického plánování. Díky průběžnému monitoringu můžeme včas reagovat na změny prostředí, politické situace případně změny preferencí v rámci prioritních os rozvoje. Proto je vhodné průběžné setkávání pracovních skupin za účelem konzultací a vytváření průběžných SWOT analýz, které mohou poukázat na průběžné zlepšení a změny v rámci jednotlivých ukazatelů této analýzy.

Kontrola po skončení projektu pro nás může mít také velmi cenné závěry. Samozřejmě dochází ke kontrolám nákladovosti a efektivního splnění daných projektů zejména kvůli využívání veřejných prostředků, dále ke kontrolám míry dokončení nebo dodržení délky projektu. Ovšem dle mého je důležitějším ukazatelem to, zda daný projekt koresponduje s globálními cíli uvedenými ve strategickém dokumentu. V případě, že by k tomuto nedošlo, byla by veškerá snaha a vynaložené prostředky zbytečné. Po skončení projektu bychom měli kontrolovat také jednotlivé dopady realizace těchto projektů. Zpětnou vazbu nám v tomto případě může podat široká veřejnost, na kterou byly projekty cíleny. Opět můžeme informace od veřejnosti získat například formou ankety nebo veřejných zasedání.

Provádět bychom měli kontrolu nejen bezprostředně po skončení projektu, ale i delší dobu po jeho realizace. Důvodem pro pozdější kontrolu je dle mého zjištění, zda úspěch tohoto projektu přetrvává nebo zda bude potřeba opětovného zásahu. Samotná udržitelnost projektů je jednou z podmínek pro získání dotací z EU, pokud jsou tyto dotace čerpány. Je tedy na místě monitorovat ukončený projekt i déle, než doporučuje EU. To může být pro mikroregion i zpětná vazba, zda je vhodné v podobných projektech pokračovat i nadále či nikoliv. Monitoring a kontrola je jedna z nejdůležitějších zpětných vazeb. Důležitá je ovšem v tomto případě také správná interpretace získaných výsledků kontroly. Bez správného vyhodnocení ukazatelů by kontrola v tomto případě byla bezcenná.

5.5 Zavádění inovativních postupů a nových technologií

Dosahování dobrých výsledků a plnění vytyčených cílů jde vždy ruku v ruce se zaváděním nových neotřelých nápadů. Většina z nás se ráda drží toho, co zná a co zaručeně vede k úspěchu. Možná, že v rámci strategického plánování toto platí dvojnásob. Stejně tak ale toužíme po naplnění vytyčených cílů s co nejmenší námahou a nejoptimálnějším výsled-

kem. Tady přicházejí na řadu vhodně koncipované inovativní postupy, které nám mohou ušetřit čas, práci a v rámci strategického plánování zejména finanční prostředky.

Slovo inovace můžeme definovat také jako obnovu v lidské činnosti nebo obnovu myšlení. Pokud se tedy zaměříme na inovaci činností, jde vlastně o optimalizování nebo odstraňování nedostatků v již zaběhnutých procesech. Inovovat tedy můžeme jakoukoliv část procesu strategického plánování. Zaměříme-li se na samotný proces plánování, nebo ještě před započetím tohoto procesu, je v této fázi žádoucí, abychom vhodným způsobem proces strategického plánování naplánovali. K tomu je potřeba získat co nejvíce informací o aktuální situaci. Zde se nám otvírá prostor pro využívání inovativních postupů pro získávání nových informací, například formou již zmíněných anket a dotazníků, vytvářením vhodného prostoru pro komunikaci s veřejností a k získávání zpětné vazby. Informace jsou v dnešní době jedna z nejcennějších komodit. Stejně jako při marketingových výzkumech můžeme získat přehled o preferencích obyvatel daného území, jejich potřebách a skulinách, které dávají prostor pro vytváření vhodných strategií s úkolem tyto skuliny zaplňovat.

Ve chvíli, kdy máme dostatek informací je určitě vhodné co nejvíce definovat naše cíle a konkrétní podobu toho, jak těchto cílů dosáhnout. Pokud si vytyčíme jasně danou strategii, můžeme omezit budoucí odchylky od této strategie a dosahovat svého cíle mnohem efektivněji. Což pro nás může znamenat ušetření nemalé části vynaložených finančních prostředků nebo alespoň zabránění tomu, abychom museli vynakládat finanční prostředky nad rámec plánu.

V případě, že již existuje strategický plán a omezuje nás nedostatek finančních prostředků pro zavádění inovací procesů, můžeme využít také inovace a nápady v samotném myšlení. Konkrétní podobu těchto změn vidím ve znovu se zamyšlení nad danými strategickými plány, možností získání nového náhledu na stanovené cíle, přehodnocením klíčových priorit, vhodným propojením konkrétních projektů s danými cíli a tím pádem zpřehledněním celkového ukazatele plnění daných cílů a jejich rychlejšího dosahování.

Poměrně finančně náročnější inovací může být zavádění nových softwarových programů, které nám mohou usnadnit práci. Může se jednat o programy na zpracovávání různých informací s možností vytváření analýz budoucího vývoje, programy na vytváření projektů nebo program na průběžný monitoring kontroly dodržování termínů, kontroly vynakládání finančních prostředků a naplňování stanovených cílů. Veškeré tyto inovace nám mohou

pomoci k tomu, abychom rozvoj území prováděli efektivně, výkonně a ke spokojenosti jednotlivých účastníků rozvoje.

5.6 Nové možnosti financování projektů

Hlavní slovo v dnešní době mají finanční prostředky a největší možnosti mají ti, kdo tyto finanční prostředky vlastní. Vzhledem k tomu, že veřejné finanční prostředky jsou dostupné pouze v omezené míře, bylo by vhodné získat nové možnosti financování rozvoje území i z jiných zdrojů.

Prvním typem, jak získat nové finanční prostředky, je pořádání veřejných sbírek. Samozřejmě tento typ financování se nehodí pro každou příležitost. Vzhledem k velké historické a kulturní hodnotě mikroregionu a obcí, je dle mého názoru tyto veřejné sbírky vhodné využít pro potřebné opravy historických objektů přitahujících veřejnost a podporujících cestovní ruch v oblasti. Stejně tak mohou být veřejné sbírky pořádané také pro různé neziskové organizace na území, k využití pro poskytování sociálních a jiných služeb občanům. Do těchto sbírek mohou z části přispívat sami členové sdružení obcí, ale také občané, různé spolky, podniky působící na daném území aj..

Město Vsetín jako město sportu mající mnoho sportovních zařízení musí vynakládat nemalé prostředky na jejich udržování. V rámci snížení této nákladovosti, případně snížení potřeby finančních prostředků potřebných pro realizaci projektů týkajících se těchto zařízení, může Vsetín částečně delegovat určité povinnosti na kluby a jiná seskupení, která tyto zařízení využívají pro svoje fungování. Nejde o velké finanční prostředky, ale ušetřené peníze se pak mohou využít na jiné aktivity spojené s dosahováním cílů týkajících se sportovního vyžití. Samotné kluby se tedy alespoň částečně mohou zapojit do procesu rozvoje obce.

Další poměrně známou možností získání finančních prostředků do veřejných rozpočtů je prodej pozemků, případně pronájem těchto pozemků nebo budov. Možností prodeje pozemků může obec získat nejen finanční prostředky, ale může také přilákat do obce nové investory např. v souvislosti s developerskými projekty. Ty mohou přilákat jak další investory, tak v konečné fázi nové obyvatele vzniklých rezidenčních nemovitostí. Další možností jak tyto prodeje pozemků využít je jejich prodej velkým podnikům, které mohou do budoucna přispívat ať už v rámci daní nebo darů do rozpočtu obce, ale mohou také přispět k dosahování cíle týkajícího se snižování nezaměstnanosti.

Již v tuto chvíli na území mikroregionu Vsetínsko působí několik velkých firem. Dle mého mínění by bylo vhodné v rámci projektů týkajících se například podnikatelských inkubátorů nebo zlepšení podnikatelského prostředí v oblasti požádat tyto firmy o finanční sponzorství. Využít je možné principu PPP, tedy public private partnership, kdy dochází k poskytování veřejných služeb ve spolupráci veřejného i soukromého sektoru. Tato spolupráce je založena na využívání zdrojů a schopností, které poskytuje soukromý sektor při zajišťování veřejných služeb. Veřejné služby pak mohou být poskytovány kvalitněji a efektivněji. Nejbližšími oblastmi využívajícími PPP jsou Olomoucký a Moravskoslezský kraj. Tyto oblasti by mohly být pro mikroregion Vsetínsko příkladem, jak PPP adaptovat.

Možností jak financovat projekty rozvoje je opravdu spousta. Patří sem například i možnosti úvěrů. Osobně bych nejprve zkusila jiné možnosti, než zadlužení území, ale pokud není možnost financování jiná, lze využít i tento finanční zdroj.

5.7 Společně zřízená rozvojová agentura

Během psaní této diplomové práce jsem měla možnost porovnat několik strategických plánů rozvoje obcí. Pokud bych měla hodnotit, jak na mě jednotlivé dokumenty působily, tak největší dojem na mně zanechal dokument Strategický plán rozvoje Valašského Meziříčí. Rozdíl, co se vypracování plánů týká, je ve využití služeb externí a interní rozvojové agentury. Valašské Meziříčí oproti ostatním pro toto vypracování zvolila svoji agenturu. Tato agentura byla založena jako nezisková organizace s úkolem zajistit vypracování strategického plánu Valašského Meziříčí. Pokud jde tedy o návrhy na zlepšení procesu strategického plánování, jsem naprosto ztotožněná s myšlenkou vytvoření vlastní rozvojové agentury. Založení a správa takové rozvojové agentury není levná záležitost, ale tyto prvotně vynaložené finanční prostředky se nám mohou několikanásobně vrátit. Výhodou založení agentury je bezesporu využití služeb odborníků působících v oblasti, kterou dobře znají a kterou mohou snadněji analyzovat. Výsledkem je pak podrobný analytický výstup území zaměřený na důležité aspekty, které mohou ovlivňovat budoucí vývoj. Z takového analytického rozboru je pak snadnější vymezit slabé a silné stránky oblasti a její možné příležitosti a hrozby.

Samotná návrhová část může být mnohem lépe zpracovaná od místního odborníka, který krajinu a její specifika dobře zná, než od externího dodavatele. Vlastní zřízenou rozvojovou agenturu doporučuji nejen samotným obcím, ale také celému mikroregionu. Tato roz-

vojová agentura by mohla být složena jak ze zastupitelů zastupující samosprávu jednotlivých obcí, tak z místních odborníků na jednotlivé oblasti rozvoje. Každý takový odborník zná oblast, ve které žije v rámci svého oboru, většinou velmi dobře, což může například ušetřit také finanční prostředky za provádění analýz oblasti.

Pokud ještě zůstaneme u finančních prostředků, každá rozvojová agentura zaměstnává pracovníky v rámci projektového centra, kteří vypracovávají projekty potřebné pro rozvoj území. Co se týká možnosti získávání dotací od státu nebo Evropské unie, vždy je potřeba vypracovat kvalitní projekt a také kvalitně zpracovat jednotlivé podklady pro získání těchto dotací. Opět zastávám názor, že kvalitní projekty nejlépe zpracují odborníci zainteresovaní danou oblastí. To pak může přinášet výhru v podobě možnosti čerpání dotací.

5.8 Návrhy na zlepšení strategických plánů rozvoje

Poslední návrhy, které bych ještě ráda uvedla, jsou návrhy na zlepšení strategických plánů rozvoje. Tyto návrhy už z části v této diplomové práci zazněly, ale nyní se na ně zaměříme ještě trochu blíže. Veškerý rozvoj daného území je závislý na strategických plánech. Strategický plán ovlivňuje celý proces strategického plánování. Kvalitně zpracovaný strategický plán může usnadnit nejen tvorbu projektů, ale také dosažení daných cílů, proto je vhodné vytvoření tokového plánu nepodceňovat.

Tuto kapitolku pojmu spíš než jako samotný návrh na zlepšení, jako možnost upřesnění, jak by takový plán dle mého názoru měl vypadat. Strategický dokument musí vždy obsahovat analytickou a návrhovou část. Toto kritérium splňovaly všechny čtyři strategické plány. V úvodu je potřeba jasně definovat důvod vzniku dokumentu a cíle, kterých by se jeho vypracováním mělo dosáhnout. Co se týká analytické části, informace v ní by dle mého měly podrobně popisovat region zejména z hlediska jejich dalšího využití v návrhové části dokumentu. Stěžejní je tedy uvést základní geografickou charakteristiku oblasti a polohu v rámci územního členění. Ne každý porovnávaný strategický dokument toto vhodně splňoval, což považuji za nedostatek a příležitost pro zlepšení.

Další důležitou součástí je dle mého alespoň částečný popis historie území. Podle mne se toto dá využít pro prognózy dalšího vývoje, což je důležité pro určení si dílčích cílů rozvoje území. Charakteristika území by pak měla pokračovat popisem aktuální situace ukazatelů jako jsou obyvatelstvo, sociální vybavenost, trh práce a ekonomická struktura ekonomiky,

ukazatele infrastruktury, cestovního ruchu, kulturních a jiných památek, samospráva oblasti a její vnější vazby. Samozřejmě existuje i spousta jiných oblastí, které by bylo vhodné do analýzy doplnit, ale podrobným popisem těchto oblastí se můžeme dostat i k oblastem, které původně vyjmenované nebyly. Což poté svědčí o tom, že analýza je opravdu podrobná a kvalitní. Dobré je také získané informace doplňovat vhodně volenými grafy, tabulkami a jinými pomocnými grafickými prvky.

Na řadu přichází další část strategického dokumentu – SWOT analýza. Tuto analýzu můžeme vytvářet jako souhrnnou nebo jako dílčí. Osobně si myslím, že vhodné je zařazení jak dílčích analýz, které podrobně rozeberou silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby dané problematiky, tak zařazení souhrnné analýzy, ze které se následně vytváří globální vize strategie.

Pokud jde o návrhovou část, prvním úkolem je určit vizi rozvoje, která pak ovlivňuje zaměření samotné strategie rozvoje. Vizi je vhodné určit jako stav, kterého chce dané území dosáhnout v určitém časovém horizontu, přičemž konkrétní představy, jak této vize dosáhnout, už představují samotné cíle a programy rozvoje. Zde je opět důležitým faktorem konkrétnost daných cílů a stanovení si priorit. Další součástí návrhové části jsou pak samotné projekty. Ne každý porovnávaný strategický dokument obsahoval tyto projekty. Stanovení projektů je ovšem potřebné k nastínění strategie a k budoucímu sestavení akčního plánu.

Souhrnně bych tedy řekla a navrhovala co možná nejkonkrétnější a nejpodrobnější zpracování analýz strategických plánů. Tyto analýzy by pak měly být doplněny co nejaktuálnějšími ukazateli zpracovanými v grafy, tabulky a jinými. Nejlépe s možností sledování vývoje daného ukazatele ve zpracovaných časových řadách a s možností porovnání těchto ukazatelů i s jinými oblastmi. Podle těchto časových řad by se mohly vytvářet i predikce vývoje v daných oblastech do budoucna a na to následně lépe navazovat konkrétní priority a opatření. Posledním návrhem ještě zůstává doplnění jednotlivých oblastí o dílčí zhodnocení a závěry kvůli zpracování SWOT analýz.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této diplomové práce bylo srovnání procesů strategického plánování a porovnání strategických plánů rozvoje mikroregionu Vsetínsko a jeho vybraných členů Vsetína, Valašského Meziříčí a Rožnova pod Radhoštěm. Při zpracování této diplomové práce jsem se řídila jejími zásadami a v souvislosti s tím jsem práci také rozčlenila do několika kapitol.

V první kapitole teoretické části jsem se snažila o základní vymezení odborné terminologie pro lepší orientaci v dané problematice. Zabývala jsem se problematikou regionálního rozvoje, regionální politiky a s tím souvisejícími pojmy. Jejich vývojem, základními definicemi, nástroji a cíli. Vymezila jsem regionální rozvoj a politiku na národní úrovni, implementovanou na Českou republiku a dále na nadnárodní úrovni konkretizující problematiku regionálního rozvoje a politik Evropské unie. Věnovala jsem se také vývoji samotného regionálního rozvoje i regionální politiky jak v rámci Evropské unie, tak v rámci České republiky.

Druhá kapitola byla věnována rozboru legislativního rámce dané problematiky. Opět jsem se zabývala upřesněním legislativy zvlášť pro Českou republiku a Evropskou unii. Větší pozornost jsem věnovala legislativnímu rámci České republiky, kde jsem se snažila o alespoň částečné přiblížení tří hlavních zákonů týkajících se regionální politiky. Jednalo se o Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích. Cílem této kapitoly bylo přiblížení legislativního rámce problematiky a seznámení s jednotlivými zákony.

Praktická část mé diplomové práce je zahájena třetí kapitolou. Zde proběhla charakteristika mikroregionu Vsetínsko a jeho vybraných obcí. Zaměřila jsem se na základní ukazatele používané také v analýzách strategických plánů rozvoje. V následující kapitole jsem pak provedla rozbor a srovnání procesů strategického plánování dané oblasti a v rámci toho také rozbor a srovnání samotných plánů rozvoje mikroregionu a daných obcí. Zabývala jsem se základními kroky procesu jako je iniciace projektu, analýza vývoje a trendů, SWOT analýza, stanovení vize a dílčích cílů, implementace strategie a její rozpočtování a monitoring a kontrola strategického plánování.

V poslední kapitole jsem se opět věnovala procesům strategického plánování a strategickým plánům z hlediska návrhů na jejich zlepšení. Vytvořila jsem návrhy pro zlepšení stra-

tegického plánování mikroregionu Vsetínsko a zároveň obcí Vsetín, Valašské Meziříčí a Rožnov pod Radhoštěm. Jedná se o vhodné propojení dílčích a komplexních strategických dokumentů, vhodné definování cílů s využitím metody SMART, zlepšení komunikace a zapojování veřejnosti do jednotlivých projektů a záměrů, kvalitní a kompletní monitoring a kontrola, zavádění inovativních postupů a nových technologií, dále nové možnosti financování projektů, vytvoření společné rozvojové agentury a v neposlední řadě také zlepšení samotných strategických dokumentů. Tyto návrhy jsem také zaslala pro nahlédnutí i mikroregionu. Zda se jimi bude v budoucnu řídit, je už v jeho kompetencích.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

[1] KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava et al., 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 455s. ISBN 978-80-7380-086-4.

[2] KREJČÍ, Tomáš, 2010. *Regionální rozvoj – teorie, aplikace, regionalizace*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 155s. ISBN 978-80-7375-414-3.

[3] WOKOUN, René, 2003. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. Praha: Oeconomica, 328s. ISBN 80-245-0517-7.

[4] WOKOUN, René et al., 2008. *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde, 475s. ISBN 80-7201-699-0.

Dokumenty dostupné online:

[5] HAVRDOVÁ, Michaela. *Program rozvoje kraje*. Urbanismus a územní rozvoj [online]. 2000, roč. 3, č. 6 [cit. 2013-02-05]. ISSN 1212-0855. Dostupné z: *http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2000/2000-06/02_rozvojKraje.pdf*.

[6] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2006. *Strategie regionálního rozvoje České republiky na roky 2007-2013*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dostupné z: *http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na*.

[7] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, 2007. *Abeceda fondů EU 2007-2013*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dostupné z: *http://www.osf-mvcr.cz/abeceda-fondu-eu-2007-2013*.

[8] MĚSTO ROŽNOV POD RADHOŠTĚM, 2008. *Strategický plán rozvoje města Rožnov pod Radhoštěm*. Dostupné z: *http://www.roznov.cz/strategicky-plan/dokumenty/3-navrhova_cast.pdf*.

[9] MĚSTO VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, 2008. Vize *2025 - Strategický plán rozvoje města Valašské Meziříčí*. Dostupné z: *http://www.valasskemezirici.cz/doc/29799/element/189208/download*.

[10] MĚSTO VSETÍN, 2011. *Koncepce rozvoje cestovního ruchu města Vsetín*. Dostupné z: *http://www.mestovsetin.cz/koncepce-rozvoje-cestovniho-ruchu/d-502621*.

[11] MĚSTO VSETÍN, 2011. *Strategický plán udržitelného rozvoje Vsetínska 2011-2015*. Dostupné z: *http://www.mestovsetin.cz/strategicky-plan-udrzitelneho-rozvoje-vsetinska-na-roky-2011-2015/ds-18853/archiv=0&p1=6911*.

[12] POSTRÁNECKÝ, Josef. *Regionální politika a regionální rozvoj v České republice*. Urbanismus a územní rozvoj [online]. 2010. roč. 8. č. 5 [cit. 2013-03-11]. *ISSN 1212-0855. Dostupné z: http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2010/2010-05/03_regionalni.pdf*.

[13] PRO KRAJ, 2013. *Strategické plánování a řízení rozvoje území. Dostupné z: http://www.rozvoj-pk.cz/soubory/topmanazeri/Den02_studijni_material_SP.pdf*.

[14] SDRUŽENÍ OBCÍ MIKROREGIONU VSETÍNSKO, 2004. *Strategický rozvojový plan Mikroregionu Vsetínsko*. Dostupné z: *http://www.mikroregion-vsetinsko.cz/Strategie%20LEADER.pdf*.

Internetové stránky:

[15] CETRUM PRO ROZVOJ OBCÍ A MIKROREGIONŮ, rozvoj-obce.cz. *Společnosti proces* [online]. © 2009 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: *http://rozvoj-obce.cz/?lang=cs*.

[16] CZECHTRADE, businessinfo.cz. *Zásady regionální politiky ČR* [online]. © 1997-2013 [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: *http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zasady-regionalni-politiky-cr-1840.html.*

[17] ČESKÝ INFORMAČNÍ SERVER, statnisprava.cz [online]. © 2000-2013 [cit. 2013-03-05]. Dostupné z: *http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/CZ0723*.

[18] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, czso.cz. *Vymezení územních jednotek NUTS v ČR* [online]. © 2013 [cit. 2013-01-07]. Dostupné z: *http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vymezeni_uzemnich_jednotek_nuts_v_cr_pro_potrebyhttp://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/N/NUTS.*

[19] DHV CR, dhv.cz. *Strategické a programové dokumenty regionálního rozvoje ČR* [online]. © 2001-2013 [cit. 2013-01-15]. Dostupné z: *http://www.dhv.cz/regstrat/*.

[20] DHV CR, dhv.cz. *Systémové a metodické aspekty tvorby strategií rozvoje regionů (VÚSC) ČR* [online]. © 2001-2013 [cit. 2013-03-01]. Dostupné z: *http://www.dhv.cz/regstrat/SRRk/MetREG/MetREG.htm*.

[21] DHV CR, dhv.cz. *Zabezpečení realizace strategie regionálního rovoje ČR* [online]. © 2001-2013 [cit. 2012-12-12]. Dostupné z: *http://www.dhv.cz/regstrat/SRR/Svazek%201/Svazek%201-7.htm.*

[22] EUROPEAN COMMISSION, europa.eu. *Europe 2020 targets* [online]. © 2013 [cit. 2013-03-17]. Dostupné z: *http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_en.htm*.

[23] EUROSKOP, euroskop.cz [online]. © 2005- 2013 [cit. 2013-01-23]. Dostupné z: *https://www.euroskop.cz/*.

[24] GOOGLE.CZ, maps.google.cz [online]. © 2013 [cit. 2013-03-12]. *Dostupné z: maps.google.cz.*

[25] INTEGROVANÝ PORTÁL MPSV, portal.mpsv.cz. *Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska* [online]. © 2013 [cit. 2013-03-21]. Dostupné z: *http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem/?_piref37_240429_37_240428_240428.statse=2000000000011&_piref37_240429_37_240428_240428.statsk=2000000000013&_piref37_240429_37_240428_240428.send=send&_piref37_240429_37_240428_240428.stat=2000000000053&_piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=A&_piref37_240429_37_240428_240428.rok=2011&_piref37_240429_37_240428_240428.uzemi=172000&ok=Vybrat.*

[26] GAREP s. r.o., regionalnirozvoj.cz. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. © 2013 [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: *http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/home.html*

[27] MĚSTO ROŽNOV POD RADHOŠTĚM, roznov.cz. *Základní informace – město* [online]. © 2008-2012 [cit. 2013-03-25]. Dostupné z: *http://www.roznov.cz/zakladni-informace-mesto*.

[28] MĚSTO VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, valasskemezirici.cz. *Stanovisko agentury VIA* [online]. © 2008 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: *http://www.valasskemezirici.cz/doc/28145/element/169678/download.*

[29] MĚSTO VSETÍN, vsetin.mic.cz. *Vsetín – město pro Vás* [online]. © 1998-2013 [cit. 2013-02-23]. Dostupné z: *http://vsetin.mic.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=20619&lng=&menu=*.

[30] MĚSTO SOKOLOV, sokolov.cz [online]. © 2007 [cit. 2012-12-19]. Dostupné z: *http://www.sokolov.cz/scripts/detail.php?pgid=117.*

[31] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, strukturalni-fondy.cz. *Národní rozvojový plán* [online]. © 2013 [cit. 2012-09-13]. Dostupné z: *http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/N/Narodni-rozvojovy-plan-%28NRP%29*.

[32] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, strukturalni-fondy.cz. *Programy 2007-2013* [online]. © 2013 [cit. 2013-01-09]. Dostupné z: *http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2007-2013.*

[33] MINISTERSTVO VNITRA, portal.gov.cz. *Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje* [online]. © 2013a [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: *http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49565&fulltext=&nr=248~2F2000&part=&name=&rpp=15#local-content*.

[34] MINISTERSTVO VNITRA, portal.gov.cz. *Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích* [online]. © 2013b [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: *http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&fulltext=&nr=128~2F2000&part=&name=&rpp=15#local-content*.

[35] MINISTERSTVO VNITRA, portal.gov.cz. *Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích* [online]. © 2013c [cit. 2013-01-02]. Dostupné z: *http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49297&fulltext=&nr=129~2F2000&part=&name=&rpp=15#local-content.*

[36] PORTÁL PRO PODNIKATELE, ipodnikatel.cz [online]. © 2011 [cit. 2012-12-04]. Dostupné z: *http://www.ipodnikatel.cz/Dotace-EU/dotace-odkud-pochazeji-a-jak-se-k-nim-dostat.html*.

[37] PROFAKTUM, profaktum.cz. *Plánovací období EU 2014-2020* [online]. © 2008-2013 [cit. 2013-03-23]. Dostupné z: *http://www.profaktum.cz/produkty/planovaci-obdobi-eu-2014-2020/#Alokace%20budouc%C3%ADho%20obdob%C3%AD%20strategie_eu*.

[38] RRA VÝCHODNÍ MORAVY, rravm.cz. *Profil společnosti* [online]. © 2013 [cit. 2013-04-05]. Dostupné z: *http://www.rravm.cz/Spolecnost/Profil-spolecnoti.aspx*.

[39] SOMV, mikroregion-vsetinsko.cz [online]. © 2013 [cit. 2013-02-14]. Dostupné z: *http://www.mikroregion-vsetinsko.cz/*.

[40] ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, uur.cz [online]. © 2006-2009 [cit. 2013-02-24]. Dostupné z: *http://www.uur.cz/iMR/iMR.ASP?KODKR=72*.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

©	copyright
§	paragraf
%	procenta
aj.	a jiné
apod.	a podobně
BSC	Balanced ScoreCard
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČOV	čistička odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
EAGGF	Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond
EHP	Evropský hospodářský prostor
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
ESPON	Monitorovací síť pro evropské územní plánování
EU	Evropská unie
FIFG	Finanční nástroj na podporu rybolovu
FS	Fond soudržnosti
HDP	hrubý domácí produkt
HNP	hrubý národní produkt
CHKO	chráněná krajinná oblast
ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-accesion
IPA	Instrument for Pre-accession Assistance
KIC	kulturní informační centrum

LAU	Local administrative unit
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
NDR	Německá demokratická republika
NUTS	nomenklatura územních statistických jednotek
OP	operační program
o.p.s.	občanské poradenské středisko
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PHARE	Poland and Hungary Aid for Restructuring of the Economy
RA	regionální agentura
ROP	regionální operační program
s.	strana
Sb.	Sbírky
spol. s r.o.	společnost s ručením omezeným
SOMV	Sdružení obcí mikroregionu Vsetínsko
tis.	tisíc
tzv.	takzvaně
USA	Spojené státy americké
UTB	Univerzita Tomáše Bati
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠB	Vysoká škola báňská

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Rozdělení fondů EU na jednotlivé cíle regionální politiky (2007-2013)..... 25

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Logo Evropského fondu pro regionální rozvoj 26
Obrázek 2 Logo Evropského sociálního fondu 26
Obrázek 3 Logo Fondu soudržnosti 27
Obrázek 4 Rozdělení České republiky v rámci regionálního členění 31
Obrázek 5 Znak Mikroregionu Vsetínsko 37
Obrázek 6 Mikroregion Vsetínsko a jeho členové 38
Obrázek 7 Město Valašské Meziříčí 41
Obrázek 8 Znak města Valašské Meziříčí 42
Obrázek 9 Město Vsetín 43
Obrázek 10 Znak města Vsetín 44
Obrázek 11 Město Rožnov pod Radhoštěm 46
Obrázek 12 Znak města Rožnov pod Radhoštěm 47
Obrázek 13 Logo RRA Východní Moravy 51
Obrázek 14 Logo agentury PROCES s.r.o. 51
Obrázek 15 Logo Rozvojové agentury VIA, o.p.s. 52
Obrázek 16 Logo DHV CR, s.r.o. 52

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Počty obyvatel pro základní úrovně NUTS regionů 24
Tabulka 2 Změny ve struktuře cílů a finančních nástrojů regionální politiky EU 27
Tabulka 3 Členské obce Mikroregionu Vsetínsko 39
Tabulka 4 Zadavatelé a zpracovatelé strategických plánů mikroregionu a vybraných měst 50
Tabulka 5 Analýza strategických plánů rozvoje – pokrytí okruhů analýzy 53

SEZNAM PŘÍLOH

P1: SOUSTAVA STRATEGICKÝCH A PROGRAMOVÝCH DOKUMENTŮ PRO PODPORU REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

PŘÍLOHA P I: SOUSTAVA STRATEGICKÝCH A PROGRAMOVÝCH DOKUMENTŮ PRO PODPORU REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

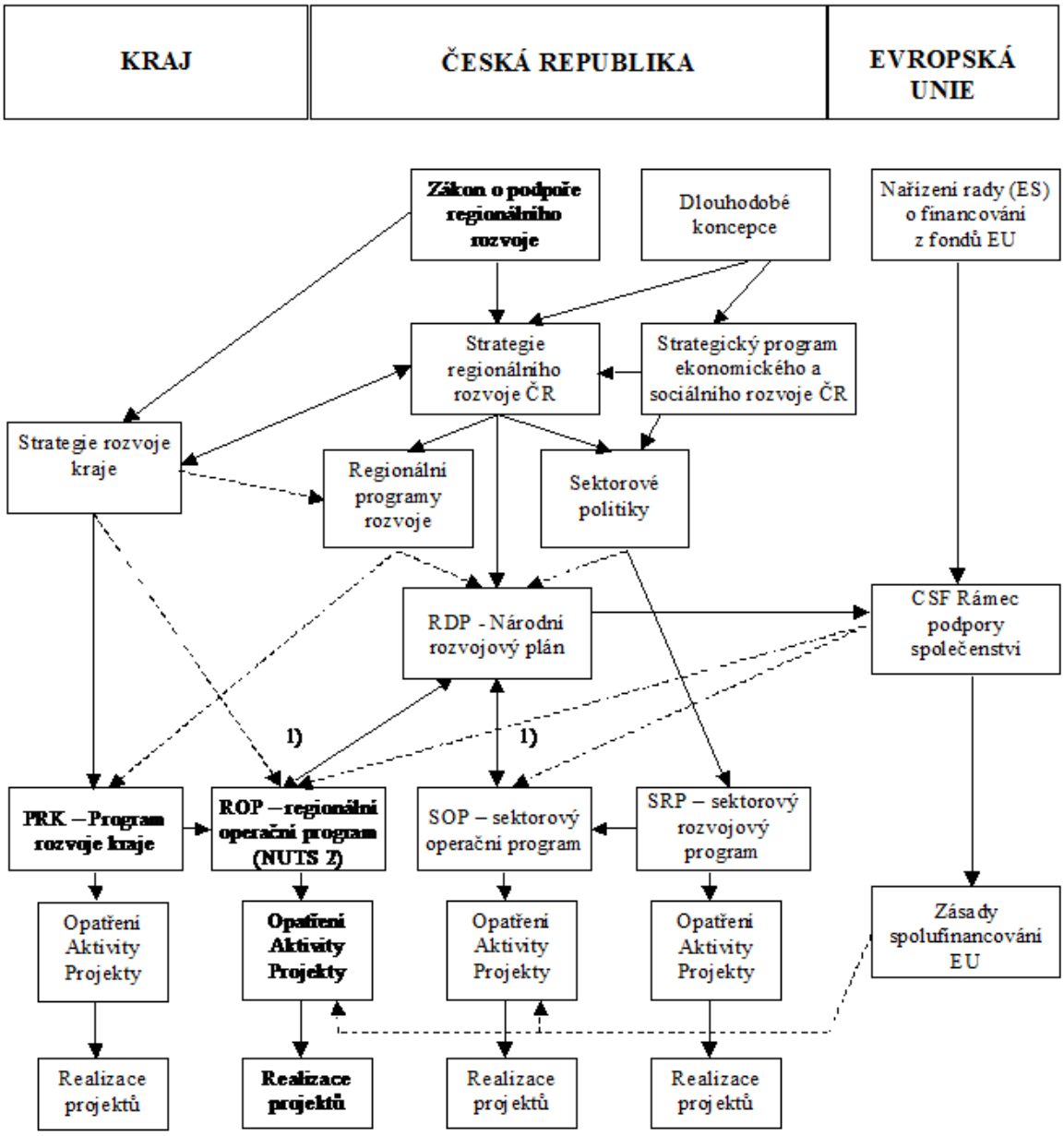

1) Větev s finanční podporou EU

Zdroj: Ústav územního rozvoje, ©2001-2012